EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 8.5.2026.
COM(2026) 196 final

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI

Pašreizējais stāvoklis Migrācijas un patvēruma pakta īstenošanā

1. IEVADS

Migrācijas un patvēruma pakts[1] ir svarīgs solis procesā, kurā tiek izstrādāta visaptveroša pieeja migrācijai, patvērumam, robežu pārvaldībai un integrācijai. Tas nodrošina stabilu pamatu taisnīgai, stingrai un efektīvākai migrācijas un patvēruma pārvaldībai Savienībā, garantējot līdzsvarotu solidaritātes un atbildības sistēmu. Pēc divu gadu pārejas perioda pēc pakta stāšanās spēkā tas tiks pilnībā piemērots no 2026. gada 12. jūnija, iezīmējot jauna posma sākumu Eiropas migrācijas pārvaldībā. Ir veikts vērienīgs darbs, lai sagatavotu ES un valstu sistēmas. Pamatojoties uz kopīgo īstenošanas plānu[2], dalībvalstis, Komisija un ES aģentūras ir cieši sadarbojušās, lai nodrošinātu jaunā tiesiskā regulējuma praktisku īstenošanu efektīvai migrācijas pārvaldībai Savienībā, garantētu sagatavotību un noturību arvien sarežģītākajā ģeopolitiskajā kontekstā un nodrošinātu līdzsvaru starp solidaritāti un taisnīgu atbildības sadalījumu.

Šajā paziņojumā ir izklāstīts **pašreizējais stāvoklis** pakta **īstenošanā**, koncentrējoties uz progresu, kas panākts kopš 2025. gada novembra[3], un nosakot svarīgas jomas turpmākai rīcībai pirms pakta piemērošanas sākšanas jūnijā. Šis trešais ziņojums ir sagatavots, izpildot Patvēruma un migrācijas pārvaldības regulā noteikto prasību[4] regulāri informēt Eiropas Parlamentu un Padomi par pakta īstenošanā panākto progresu.

Ar paktu **tiek pamatīgi pārveidots Eiropas migrācijas un patvēruma regulējums**. Lai to panāktu, ir vajadzīga vērienīga juridiska un darbības pārveide, kā arī pastāvīga politiska apņemšanās. Divu gadu pārejas periods atspoguļo šā reformu kopuma mērogu un sarežģītību: sistēmas pamatā ir desmit savstarpēji saistīti tiesību akti, un attiecībā uz katru no tiem vajadzīga koordinēta un integrēta īstenošana valstu iestādēs, ES iestādēs un aģentūrās, kā arī valstu tiesību aktu, administratīvo procedūru un darbības protokolu pielāgošana.

Kopumā pēdējos gados ir **panākts ievērojams progress** šā vērienīgā un sarežģītā regulējuma īstenošanā. Konkrēti, 2026. gada maijā daudzas dalībvalstis sekmīgi virzās uz priekšu savu valsts tiesību aktu pielāgošanā, obligātā skrīninga un robežprocedūru izveidē un organizēšanā, arī neatkarīgu uzraudzības mehānismu izveidē, un pietiekamas uzņemšanas kapacitātes nodrošināšanā. Vairākas dalībvalstis ir arī spērušas nozīmīgus soļus nolūkā samazināt neizskatīto lietu skaitu un kavēšanos patvēruma procedūrās, arī palielinot kapacitāti un nodrošinot pienācīgu apmācību, vienlaikus pabeidzot centienus sniegt juridiskas konsultācijas un pielāgoties tiesu sistēmu darbam. Dalībvalstis ir guvušas panākumus arī savas kapacitātes stiprināšanā nolūkā nodrošināt, ka tās var efektīvi nodot atbildību dalībvalstij, kas atbildīga par patvēruma pieteikumu, un īstenot solidaritātes solījumus.

---

[1] https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/pact-migration-and-asylum/legislative-files-nutshell_lv.

[2] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A52024DC0251&qid=1776165824453.

[3] Pirmais ziņojums par pašreizējo stāvokli pakta īstenošanā:

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A52025DC0319&qid=1776165712928; otrais ziņojums: COM/2025/795 final I pielikums.

[4] 84. panta 3. punkts Eiropas Parlamenta un Padomes 2024. gada 14. maija Regulā (ES) 2024/1351 par patvēruma un migrācijas pārvaldību un ar ko groza Regulas (ES) 2021/1147 un (ES) 2021/1060 un atceļ Regulu (ES) Nr. 604/2013.

Turklāt ir veikti arī nozīmīgi pasākumi, kas paredzēti, lai turpinātu **īstenot, stiprināt un papildināt pakta regulējumu**. Tie ietver pirmās solidaritātes rezerves pieņemšanu ikgadējā migrācijas pārvaldības ciklā[5], ko pašlaik īsteno, ES solidaritātes koordinatoram veicinot mijiedarbību un sadarbību starp dalībvalstīm, lai panāktu līdzsvarotu un efektīvu īstenošanu, Īstenošanas regulas par Patvēruma un migrācijas pārvaldības regulas piemērošanu[6] pieņemšanu, lai virzītu uz priekšu Dublinas noteikumu reformu, vai stratēģiskās plānošanas pabeigšanu attiecībā uz ES līdzekļiem 3 miljardu EUR apmērā, lai atbalstītu pakta īstenošanu un uzņemtu pārvietotās personas no Ukrainas[7]. Turklāt ir stājušies spēkā grozītie noteikumi par drošām trešām valstīm un pirmais ES drošu izcelsmes valstu saraksts, un turpinās sarunas par Atgriešanas regulas priekšlikumu[8], lai ātri panāktu vienošanos par trūkstošo pakta elementu.

Vienlaikus ir **vajadzīgi turpmāki centieni, lai novērstu pārējās nepilnības**. Dalībvalstu sagatavotības līmenis atšķiras, jo tās saskaras ar dažādām problēmām. Dalībvalstīm ir steidzami jāveic visi vajadzīgie pasākumi, lai turpinātu īstenot visus pamatelementus, galveno uzmanību pievēršot svarīgākajiem komponentiem. Konkrēti, dalībvalstīm ir jānodrošina, ka tiek laikus pabeigta to valsts tiesību aktu pielāgošana, ka tiek testētas un pilnībā ieviestas *Eurodac*[9] – centrālās biometriskās datubāzes, kas atbalsta paktu, – pamatfunkcijas un ka tiek paātrināti iepirkuma procesi un telpu būvniecība noteiktajās skrīninga un robežprocedūru vietās. Šajā sakarā dalībvalstīm ir jānodrošina, ka laikus tiek izveidota to pienācīga kapacitāte skrīninga un robežprocedūru veikšanai, arī tādu pasākumu veikšanai, kuru mērķis ir efektīvi novērst bēgšanu un sekundāro kustību, un jāpaplašina sadarbība ar trešām valstīm to personu atpakaļuzņemšanas jomā, uz kurām attiecas atgriešanas robežprocedūra. Turklāt ir jāpaātrina sagatavošanās pasākumi, lai efektīvi piemērotu atbildības noteikumus un veiktu pārvietošanu, un laikus jāievieš jaunās tiesiskās un citas garantijas, arī pamattiesību uzraudzības mehānisms. Tikmēr turpinās darbs nolūkā sākt solidaritātes mehānisma darbību.

Līdztekus pakta īstenošanai visaptverošā pieeja patvēruma un migrācijas pārvaldībai un mūsu neatlaidīgie centieni attiecībā uz migrācijas diplomātiju ar trešām valstīm jau tagad **sniedz pārliecinošus rezultātus**. Nelikumīgas robežšķērsošanas gadījumu skaits pie ES ārējām robežām 2025. gadā, salīdzinot ar 2024. gadu, samazinājās par 26 %. To atklāto personu skaits, kuras mēģinājušas nelikumīgi šķērsot robežu, ir zemākais kopš 2021. gada. Tas viss ir saistīts ar izmaiņām Savienības un dalībvalstu politikā, dalībvalstu rīcības pieaugošo saskaņotību un pastiprinātu sadarbību ar partnervalstīm svarīgos migrācijas maršrutos.

Pamatojoties uz šo dinamiku, Eiropas patvēruma un migrācijas pārvaldības stratēģijā[10] ir noteikti šādi **mērķi turpmākajiem gadiem**: novērst neatbilstīgu migrāciju un pārtraukt noziedzīgu kontrabandas tīklu darbības modeli, aizsargāt cilvēkus, kuri bēg no kara un

[5] Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2025/2642 (2025. gada 19. decembris), ar ko izveido ikgadējo solidaritātes rezervi 2026. gadam.
[6] Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2025/2055 (2025. gada 2. oktobris), ar ko paredz noteikumus par Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2024/1351 piemērošanu attiecībā uz patvēruma un migrācijas pārvaldību un ar ko atceļ Komisijas Regulu (EK) Nr. 1560/2003.
[7] https://home-affairs.ec.europa.eu/news/european-commission-provides-additional-eur-3-billion-support-migration-and-asylum-management-2025-05-12_en.
[8] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A52025PC0101.
[9] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1358 (2024. gada 14. maijs) par biometrisko datu salīdzināšanas sistēmas *Eurodac* izveidi.
[10] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=celex:52026DC0045.

vajāšanas, vienlaikus novēršot patvēruma sistēmas ļaunprātīgu izmantošanu, un mudināt talantus ierasties Savienībā, lai palielinātu mūsu ekonomikas konkurētspēju. Arī turpmāk prioritāte būs nodrošināt stabilu, taisnīgu un efektīvu patvēruma un migrācijas pārvaldības sistēmu, kuras pamatā ir pakts un kura spēj pielāgoties ģeopolitiskajām norisēm un reaģēt uz tām.

Šajā nolūkā Komisija **aicina visas dalībvalstis vēl vairāk pastiprināt centienus pakta savlaicīgā īstenošanā**. To darot, ir svarīgi, lai dalībvalstis sadarbotos ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām, sociālajiem partneriem, pilsoniskās sabiedrības organizācijām un citām ieinteresētajām personām un iesaistītu tās, izmantojot visus ES un valstu līmenī pieejamos resursus. Komisija turpina sazināties ar dalībvalstīm, lai novērstu atlikušās nepilnības, un ir gatava arī turpmāk sniegt vajadzīgo atbalstu.

Pakta piemērošanas sākšana ir svarīgs solis. Tomēr tas nav procesa noslēgums. Lai īstenotu jauno Eiropas migrācijas pārvaldības sistēmu, **mērķtiecīgi centieni būs vajadzīgi arī pēc jūnija**.

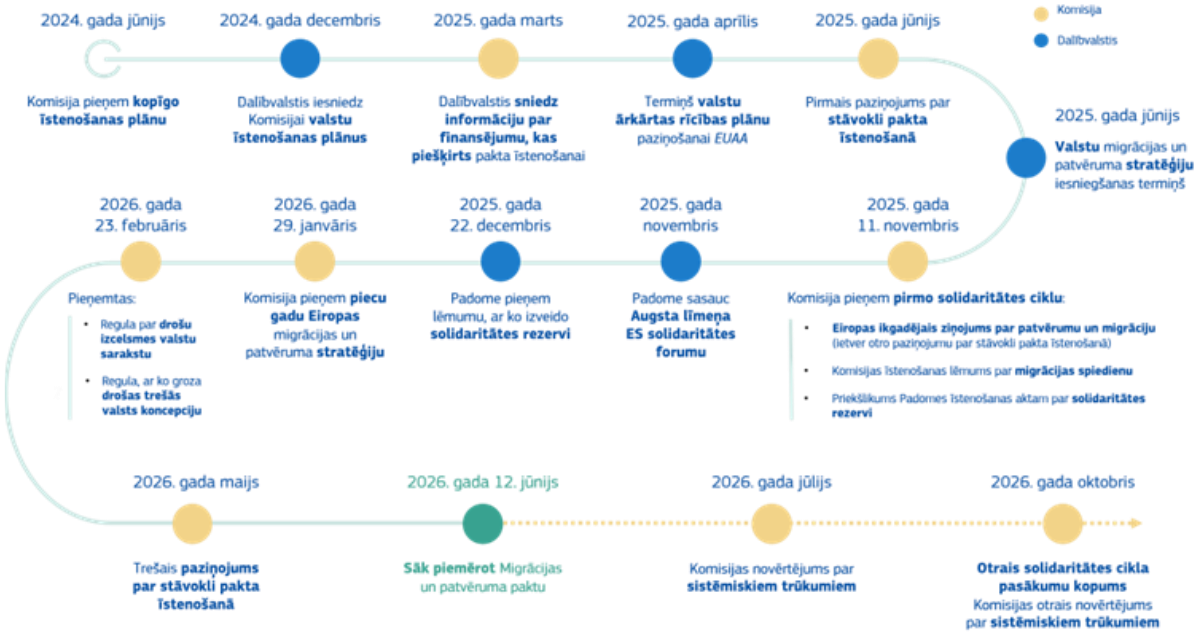

2. REZULTĀTI SAVIENĪBAS LĪMENĪ

Papildus Eiropas patvēruma un migrācijas pārvaldības stratēģijai februārī tika pieņemtas un stājās spēkā **svarīgas likumdošanas iniciatīvas**, kuras ir daļa no visaptverošās pieejas un kuru mērķis ir pabeigt un papildināt paktu.

Pārskatītie noteikumi par drošām trešām valstīm[11] ļauj dalībvalstīm vienkāršāk atzīt patvēruma pieteikumu par nepieņemamu, ja pieteikuma iesniedzēji varētu saņemt efektīvu aizsardzību trešā valstī, kura viņiem ir droša un kurā tiktu izskatīti viņu aizsardzības pieteikumi. Tam būtu jāpalīdz vēl vairāk mazināt spiedienu uz valstu patvēruma sistēmām un mazināt stimulus neatbilstīgai migrācijai, vienlaikus saglabājot tiesiskās garantijas un pilnībā ievērojot

[11] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2026/463 (2026. gada 24. februāris), ar ko groza Regulu (ES) 2024/1348 attiecībā uz drošas trešās valsts koncepcijas piemērošanu.

pamattiesības. Jaunais **ES drošu izcelsmes valstu saraksts**[12] veicina vienotāku pieeju visās dalībvalstīs, izskatot pieteikumus, kas, visticamāk, ir nepamatoti, un ļauj šādus pieprasījumus izskatīt ātrāk un efektīvāk paātrinātā procedūrā vai robežprocedūrā.

Pēdējo mēnešu laikā **Komisija turpināja atbalstīt dalībvalstu centienus** to valsts tiesiskā regulējuma pielāgošanā. Koordinācija tika nodrošināta it īpaši ar Imigrācijas, robežu un patvēruma jautājumu stratēģiskās komitejas (*SCIFA*) starpniecību un Komisijas divpusējos dialogos ar dalībvalstīm. Galvenais forums solidaritātes rezerves īstenošanai līdz 2026. gada jūnijam, kad darbu varēs sākt tehniskā līmeņa ES solidaritātes forums, joprojām ir solidaritātes platforma. Pastāvošās kontaktkomitejas un ekspertu grupas ir turpinājušas apspriest tiesisko regulējumu un sniegt norādījumus par to, bieži vien rīkojot dažādu grupu kopīgas sanāksmes, lai palīdzētu noteikt sinerģiju starp likumdošanas instrumentiem un izvairītos no dublēšanās.

Komisija regulāri sazinās ar **Eiropas Parlamentu**, it īpaši ar Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komiteju (*LIBE*) un Patvēruma jautājumu darba grupu – pakta/kopējās Eiropas patvēruma sistēmas īstenošana.

Sadarbība ar **pilsonisko sabiedrību** notiek dažādos forumos, arī Eiropas Migrācijas forumā (sanāksme notika 2025. gada novembrī) un divpusējos informatīvos pasākumos. Sadarbība ar **tiesu iestāžu** tīkliem ir ietvērusi darbu ar Eiropas Tiesu iestāžu padomju tīklu (*ENCJ*) robežprocedūras jomā, lai noteiktu veidus, kā atbalstīt valstu tiesu iestādes ar paktu ieviestajās procesuālajās izmaiņās.

Ciešu sadarbību ar Komisiju un dalībvalstīm turpina **ES aģentūras**, it īpaši Eiropas Savienības Patvēruma aģentūra (*EUAA*), *eu-LISA*, *Frontex*, Eiropols un Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra (*FRA*), lai atbalstītu reformu procesu. Tās sekmīgi virzās uz priekšu, gatavojot vajadzīgos norādījumu dokumentus, veidnes un mācību materiālus, saskaņā ar kopīgo īstenošanas plānu. Tāpat aģentūras turpina pēc pieprasījuma sniegt pielāgotu palīdzību dalībvalstīm, palīdzot risināt jaunas un mainīgas problēmas[13]. Pēc *EUAA* izmēģinājuma uzraudzības pasākumiem Igaunijā un Nīderlandē, kas veikti, lai sagatavotos tā jaunā mehānisma īstenošanai, ar kuru visās dalībvalstīs uzraudzīs patvēruma *acquis* tehnisko un operatīvo piemērošanu, līdz 2026. gada jūnijam tiks pabeigta uzraudzības metodikas pārskatīšana, un 2026. gada otrajā pusē tiks uzraudzītas pirmās trīs dalībvalstis[14].

Komisija arī turpina sniegt atbalstu dalībvalstīm, izmantojot **Tehniskā atbalsta instrumentu (TAI)**. Šis instruments sadarbībā ar Starptautisko Migrācijas politikas attīstības centru (*ICMPD*) un Starptautisko Migrācijas organizāciju (*IOM*) palīdz astoņām dalībvalstīm[15] īstenot konkrētas reformas, kas paredzētas to valsts īstenošanas plānā. Dažas no šīm dalībvalstīm arī iesaistās mācīšanās no līdzbiedriem procesā, izmantojot prakses kopienu, kas ietver, piemēram,

[12] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2026/464 (2026. gada 24. februāris), ar ko groza Regulu (ES) 2024/1348 attiecībā uz drošu izcelsmes valstu saraksta izveidi Savienības līmenī, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=OJ:L_202600464.

[13] Sīkāka informācija par aģentūru atbalstu ir izklāstīta attiecīgajās iedaļās. Turklāt *EUAA* pašlaik atbalsta 12 dalībvalstis, pamatojoties uz kopīgiem operatīvajiem plāniem, *Frontex* īsteno 36 kopīgas operācijas ar dalībvalstīm un kaimiņvalstīm, un *eu-LISA* vada *Eurodac* pārstrādi.

[14] Slovākija, Malta un Bulgārija.

[15] Beļģija, Čehija, Grieķija, Igaunija, Itālija, Īrija, Rumānija un Slovākija.

tematiskus darbseminārus un praktisku informācijas apmaiņu[16] un kas izveidota ar *ICMPD* atbalstu, un ko stiprina dažu ES aģentūru *ad hoc* dalība.

3. PAMATELEMENTU PRAKTISKĀ REALIZĒŠANA – JAUNUMI PAR PROGRESU

Turpinās vajadzīgo **valsts tiesību aktu ieviešana**, ko atbalsta Komisijas kontaktkomitejas, kuras turpina izstrādāt norādījumus un palīdz risināt visus jaunos jautājumus. Vismaz vienpadsmit dalībvalstīs tiesību aktu projekti tiek izskatīti parlamentārajā procedūrā[17], un lielākā daļa pārējo dalībvalstu ir vajadzīgo priekšlikumu sagatavošanas beigu posmā[18]. Piecas dalībvalstis jau ir pieņēmušas lielāko daļu attiecīgo valsts tiesību aktu[19].

Pamatojoties uz valstu īstenošanas plānos noteiktajām vajadzībām, tika pabeigta pakta īstenošanai piešķirto **3 miljardu EUR stratēģiskā plānošana** 26 dalībvalstīm[20]. Šis process ļāva novērtēt problēmas, ar kurām saskaras dalībvalstis, tādējādi palīdzot maksimāli palielināt ES fondu pievienoto vērtību un papildinot esošo ES finansējumu no valstu programmām un valstu budžetiem. Līdz 2026. gada aprīlim tika pieņemta lielākā daļa saistīto programmas grozījumu[21], savukārt attiecībā uz atlikušajiem grozījumiem process turpinās[22].

Svarīgi vispārējie uzdevumi un turpmākie pasākumi

Ir ļoti svarīgi, lai dalībvalstis **pabeigtu vajadzīgos juridiskos pielāgojumus** un tās, kuras joprojām izstrādā nepieciešamos tiesiskos regulējumus, steidzami virzītos uz priekšu.

Komisija uzraudzīs paktam paredzēto **ES resursu izmantošanu**, arī rīkojot snieguma izskatīšanas sanāksmes attiecībā uz Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu (*AMIF*) un Robežu pārvaldības un vīzu instrumentu (*BMVI*). Komisija un dalībvalstis 2026. gada otrajā pusē pārskatīs programmu vispārējo sniegumu, pamatojoties uz finanšu datiem par līdzekļu apguvi un darbības datiem par progresu saskaņoto mērķu sasniegšanā. Daļu no *AMIF* tematiskā mehānisma 2026.–2027. gada budžeta var mobilizēt, lai sniegtu turpmāku atbalstu dalībvalstīm, pamatojoties uz vajadzībām, kas noteiktas, pastāvīgi apmainoties ar informāciju par pakta īstenošanu, vienlaikus ņemot vērā citas prioritātes. ES resursi būtu jāizmanto, lai risinātu jautājumus jomās, kas ir būtiskas pakta īstenošanai vai kas attiecīgā dalībvalstī jārisina prioritārā kārtā, ņemot vērā to iespējamo ietekmi uz sagatavotību.

---

[16] Dalībvalstis apmainās ar rīkiem, veidnēm, darbplūsmām un pieredzi, lai risinātu kopīgas problēmas un veicinātu pieeju konverģenci. Temati ir ietvēruši tādas jomas kā Skrīninga regula, neaizsargātības novērtējumu veikšana un juridiskas konsultācijas.

[17] Austrija, Dānija, Francija, Horvātija, Igaunija, Itālija, Īrija, Luksemburga, Nīderlande, Rumānija un Somija.

[18] Beļģija, Latvija, Lietuva, Spānija un Zviedrija ir pasākumu projekta izstrādes beigu posmā vai ir pabeigušas tā izstrādi. Lai gan Dānijai Patvēruma procedūras regula nav saistoša, tās jaunais tiesiskais regulējums ietvers iespēju vajadzības gadījumā aktivizēt patvēruma robežprocedūru.

[19] Čehija, Īrija, Kipra, Slovākija un Vācija.

[20] Ungārija vēl nav pieprasījusi ar paktu saistītos piešķīrumus.

[21] Austrija, Bulgārija, Čehija, Francija (*BMVI*), Grieķija, Horvātija, Igaunija, Itālija, Latvija (*AMIF*), Lietuva, Malta, Nīderlande, Portugāle, Rumānija, Slovākija, Slovēnija, Somija, Spānija, Vācija un Zviedrija.

[22] Kipra, Beļģija, Luksemburga, Latvija (*BMVI*), Polija, Dānija (*BMVI*) un Francija (*AMIF*). Asociētās Šengenas līguma valstis ir iesaistītas īpašā stratēģiskā pakta dialogā, lai līdz 2026. gada 12. jūnijam iesniegtu grozītu programmu.

3.1. 1. PAMATELEMENTS – *EURODAC*

Eurodac laba darbība ir svarīga pakta praktiskai īstenošanai. **Dalībvalstīm ir jāturpina cieši sadarboties ar Komisiju un *eu-LISA***, lai koordinētu īstenošanu un vajadzības gadījumā nekavējoties pieprasītu un saņemtu norādījumus.

Līdz 2026. gada aprīļa vidum vienpadsmit dalībvalstis bija ziņojušas, ka tās sekmīgi virzās uz priekšu, lai līdz jūnijam sāktu darbu jaunajā *Eurodac* sistēmā[23]. Sešpadsmit dalībvalstis ziņoja, ka vēl saskaras ar dažādām problēmām, taču sagaida, ka neatrisinātos jautājumus spēs atrisināt laikus[24]. Galvenās problēmas, ar kurām dalībvalstis saskaras, ir kavēšanās valstu iepirkuma procedūrās, un vienpadsmit dalībvalstis ir paziņojušas, ka tās paļausies uz *eu-LISA* izstrādāto centralizēto risinājumu[25].

Jaunās sistēmas testēšanas kampaņa, kurā ir iesaistītas dalībvalstis un *eu-LISA*, sekmīgi virzās uz priekšu. Kā gaidīts, testu rezultāti rāda, kur vajadzīgas izmaiņas tehniskajā konfigurācijā valsts līmenī. Lai novērstu šīs nepilnības, būs vajadzīgi saskaņoti centieni valstu līmenī ar *eu-LISA* palīdzību. Lai reaģētu uz šīm problēmām, *eu-LISA* regulāri sniedz atbildes uz rakstiskiem jautājumiem, un tiek organizētas sanāksmes ar Komisiju un citām ieinteresētajām personām.

Dalībvalstis ir apņēmušās noteikt atskaites punktu kopumu savu sistēmu īstenošanas tehniskās atbilstības un savu darbības procesu testēšanai. *eu-LISA* valdes 62. sanāksmē 18. martā tika atzīts, ka daudzas dalībvalstis kopumā ir panākušas labu progresu, un tika apstiprināts plānotais sistēmas darbības sākšanas laiks – 2026. gada jūnijs. Vienlaikus dažām dalībvalstīm, kas nav sasniegušas saskaņoto 15. aprīļa testēšanas atskaites punktu, savi centieni vēl ir jāpastiprina. Līdz 24. aprīlim atbilstības testēšanu bija pabeigušas deviņpadsmit dalībvalstis[26]. Pārējām dalībvalstīm šāda testēšana būs ātri jāpabeidz. Tām, kas paļaujas uz hibrīda īstenošanas pieeju[27], rezerves risinājums būtu jāizmanto gadījumā, kad ieilgst problēmas ar īstenošanu valsts līmenī. Attiecībā uz darbības procesu testēšanu dalībvalstīm pēc iespējas ātrāk ir jāpierāda pietiekami visu kritiski svarīgo darbības procesu testēšanas rezultāti; deviņām dalībvalstīm, kuras vēl nav sākušas to darīt, tas ir jādara steidzami[28].

Ir pieņemts Komisijas īstenošanas akts par starpsistēmu statistiku[29] un visi tie grozījumi (izņemot vienu) neleģislatīvajos aktos, kas Komisijai jāpieņem, lai atbalstītu ES informācijas

---

[23] Beļģija, Bulgārija, Čehija, Grieķija, Horvātija, Kipra, Malta, Rumānija, Slovēnija, Spānija un Zviedrija.
[24] Austrija, Dānija, Francija, Igaunija, Itālija, Īrija, Latvija, Lietuva, Luksemburga, Nīderlande, Polija, Portugāle, Slovākija, Somija, Ungārija un Vācija.
[25] Centralizētais risinājums, kas ļauj dalībvalstīm veikt *Eurodac* darbības, izmantojot tīmekļa lietotāja saskarni (*WUI*), ir rezerves variants dalībvalstīm, kuras saskaras ar grūtībām īstenošanā valsts līmenī.
[26] Austrija, Beļģija, Bulgārija, Čehija, Horvātija, Igaunija, Itālija, Īrija, Kipra, Latvija, Lietuva, Luksemburga, Nīderlande, Polija, Portugāle, Slovēnija, Somija, Spānija un Zviedrija.
[27] Dalībvalstis var īstenot *Eurodac* regulu, vai nu pielāgojot savas valsts sistēmas, kuru pamatā ir *Eurodac* saskarnes kontroldokuments, kas nodrošina automatizētu (sistēmu) mijiedarbību starp valsts un centrālajām *Eurodac* sistēmām, vai izmantojot *eu-LISA* izstrādāto tīmekļa lietotāja saskarni (*WUI*), kura ļauj galalietotājiem veikt darbības pašā saskarnē un samazina vajadzību pēc īstenošanas valsts līmenī. Hibrīda īstenošana nozīmē sistēmu mijiedarbības izmantošanu apjomīgākajām darbībām (piem., jaunu datu kopu pārsūtīšanai), vienlaikus paļaujoties uz *WUI* mazāk apjomīgu darbību veikšanai.
[28] Dānija, Francija, Horvātija, Latvija, Malta, Nīderlande, Portugāle, Slovākija un Ungārija.
[29] Komisijas Īstenošanas lēmums (ES) 2026/533 (2026. gada 11. marts), ar ko paredz noteikumus Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2024/1358 piemērošanai attiecībā uz starpsistēmu ikmēneša statistikas saturu, kurā izmantoti dati no *Eurodac*, Vīzu informācijas sistēmas, Eiropas ceļošanas informācijas un atļauju sistēmas un ieceļošanas/izceļošanas sistēmas, ievērojot minētās regulas 12. panta 3. punktu.

sistēmu sadarbspējas satvaru[30]. Tie arī nodrošinās iespēju *Eurodac* izmantot Eiropas ceļošanas informācijas un atļauju sistēmai (*ETIAS*), tiklīdz tā sāks darboties līdz 2026. gada beigām.

eU-LISA turpina darbu saspringtā grafikā. Tās veiktā darba rezultātā *Eurodac* centrālā sistēma tagad ir gatava nodrošināt visas vajadzīgās funkcijas[31]. *eU-LISA* ir arī sekmīgi integrējusi *Eurodac* sadarbspējas satvarā, savienojot sistēmu ar kopējo identitātes repozitoriju, Eiropas meklēšanas portālu un kopējo biometrisko datu salīdzināšanas pakalpojumu.

Svarīgi uzdevumi un turpmākie pasākumi

Tuvākajos mēnešos galvenā uzmanība jāpievērš *Eurodac* testēšanai un personāla apmācībai. *eu-LISA* rīkoja vairākus tematiskos darbsemināru par tīmekļa lietotāja saskarnes testēšanu un funkcijām. Eiropolam un dalībvalstu iestādēm, kurām ir tiesības piekļūt *Eurodac*, būtu jāiegulda atbilstīgā apmācībā un attiecīgi jātestē savas darbības procedūras. Lai nodrošinātu darbību sekmīgu sākšanu, ir ļoti svarīgi laikus iepirkt IT risinājumus un saistīto aparatūru (piem., *Eurodac* iekārtas)[32].

Dalībvalstīm, kuras ir izvēlējušās hibrīda īstenošanas pieeju, bet kuras sakaras ar kavēšanās risku, ir jānodrošina operatīvā gatavība, pamatojoties uz centrālo risinājumu, un jāveic attiecīgā testēšana.

3.2. 2. PAMATELEMENTS – JAUNA SISTĒMA MIGRĀCIJAS PĀRVALDĪBAI PIE SAVIENĪBAS ĀRĒJĀM ROBEŽĀM

Kopš pēdējā atjauninājuma to dalībvalstu skaits, kurās jau ir vai drīz būs gan uzņemšanas telpas, gan cilvēkresursi, lai nodrošinātu **pienācīgu kapacitāti robežprocedūrām, ir palielinājies** līdz 15[33]; pārējām 11 dalībvalstīm[34] ir steidzami jāpastiprina centieni, lai izveidotu un sasniegtu savu pienācīgo kapacitāti. Dažām dalībvalstīm bija jānosaka pagaidu (starpposma) risinājumi, kamēr vēl tiek būvētas jaunas telpas, piemēram, daudzfunkcionālie centri[35]. Dažās dalībvalstīs tiek atjaunoti esošie objekti, lai tie atbilstu paktā noteiktajiem standartiem, un veikti pasākumi, lai novērstu bēgšanu[36]. Līdz 2026. gada aprīļa vidum dalībvalstīm bija jāpaziņo Komisijai vietas, kurās tās veic robežprocedūras: līdz 4. maijam šādas atrašanās vietas Komisijai bija paziņojušas 17 dalībvalstis[37]. Lai savlaicīgi sagatavotos jaunajiem robežprocedūras termiņiem, dažas dalībvalstis ir noteikušas termiņus tiesām un/vai centušās palielināt tiesu kapacitāti, lai novērstu "sastrēgumus" pārsūdzības posmā. Pasākumi ietver darbinieku skaita un tehniskās infrastruktūras palielināšanu, arī telpu nodrošināšanu

[30] Tā kā turpinās diskusijas par pārskatītās Vīzu informācijas sistēmas (VIS) jauno īstenošanas grafiku, akta pieņemšana, ar ko nosaka atbilstību starp VIS un *Eurodac* datiem, ir atlikta.
[31] Ņemot vērā sarežģīto grafiku, Komisija un *eu-LISA* ir vienojušās par funkcijām, kurām noteikti jābūt ieviestām jūnijā. Citas funkcijas būs pieejamas līdz gada beigām.
[32] Dalībvalstis, kurās notiek un kopumā pēc plāna norit ar *Eurodac* saistīts iepirkums, ir Austrija, Beļģija, Bulgārija, Dānija, Horvātija, Īrija, Kipra, Latvija, Lietuva, Malta, Slovēnija, Spānija un Vācija. Francija un Slovākija šo procesu ir pabeigušas.
[33] Austrija, Beļģija, Čehija, Francija, Horvātija, Īrija, Kipra, Lietuva, Luksemburga, Malta, Nīderlande, Portugāle, Slovākija, Somija un Zviedrija.
[34] Bulgārija, Grieķija, Igaunija, Itālija, Latvija, Polija, Rumānija, Slovēnija, Ungārija un Vācija.
[35] Piem., Igaunija, Latvija u. c.
[36] Piem., Austrija, Igaunija, Latvija, Lietuva, Spānija un Itālija.
[37] Beļģija, Bulgārija, Francija, Horvātija, Igaunija, Itālija, Kipra, Latvija, Lietuva, Malta, Nīderlande, Rumānija, Slovākija, Somija, Spānija, Vācija un Zviedrija.

attālinātu interviju veikšanai[38]. Citi sagatavošanas pasākumi ietver standarta darbības procedūru un pamatnostādņu izstrādi vai atjaunināšanu, procedūru digitalizāciju un kopīgu lietu pārvaldības sistēmu izveidi[39].

Komisija atjaunina norādījumu dokumenta projektu par patvēruma un atgriešanas robežprocedūrām, pamatojoties uz diskusijām ar valstu ekspertiem, robežsargiem, patvēruma jomas amatpersonām un atgriešanas lietu darbiniekiem. Jaunajā *EUAA* Praktiskajā rokasgrāmatā par patvēruma robežprocedūru, ko *EUAA* valde pieņēma 2026. gada martā[40], ir izklāstīti svarīgi efektīvas robežprocedūras praktiskie elementi.

Lielākā daļa dalībvalstu sekmīgi virzās uz priekšu obligātā **skrīninga** ieviešanā un organizēšanā[41]. Aptuveni divas trešdaļas dalībvalstu ir paziņojušas kompetentās skrīninga iestādes pirms 12. jūnija termiņa[42]. Daudzas no tām jau apmāca personālu vai noslēdz apmācību plānošanu, turklāt daudzas to dara ar *EUAA, Frontex* un *IOM* atbalstu vai izmantojot to sagatavotos materiālus[43]. Lampedūzas salā un Sicīlijā, kā arī Lisabonas lidostā un uz Rumānijas sauszemes robežas norisinājās ar *Frontex, EUAA* un Eiropola atbalstu organizētie skrīninga pilotprojekti. Komisija turpina izstrādāt norādījumus par Skrīninga regulas īstenošanu, ņemot vērā Robežsargu praktiskās rokasgrāmatas turpmāku atjauninājumu. 2025. gada septembra beigās lietotājiem tika darīti pieejami *EUAA* un *Frontex* izstrādātie apmācības moduļi attiecībā uz skrīningu. Abas minētās aģentūras saskaņoja savas apmācības saturu, lai nodrošinātu saskaņotu īstenošanu. *Frontex* izstrādāja valstu kontekstam pielāgotu apmācības programmu robežsargiem. *EUAA* izstrādāja apmācības moduli "Ievads skrīningā starptautiskās aizsardzības kontekstā", kas ir pieejams kopš 2026. gada marta[44]. *Frontex* un *EUAA* izstrādātā skrīninga rīkkopa[45] papildina Komisijas norādījumus un ietver veidņu, norādījumu materiālu un praktisko resursu kopumu. Ņemot vērā atziņas, kas gūtas laukizmēģinājumos Itālijā un Rumānijā, ir pabeigta skrīninga rīkkopas nodevumu galīgā redakcija, un tā, ieskaitot operatīvo kontrolsarakstu ārstiem, ir izplatīta izmantošanai dalībvalstīm.

Svarīgi uzdevumi un turpmākie pasākumi

[38] Horvātija un Nīderlande ir ieviesušas jaunus tiesību aktus, lai noteiktu termiņus tiesu iestādēm. Beļģija un Horvātija ir ieguldījušas kapacitātē, piem., jaunos darbiniekos un/vai tehniskajā infrastruktūrā. Itālija pieņem darbā papildu darbiniekus patvēruma lietu komisijām un tiesām. Francija ir pastiprinājusi to apelācijas tiesu kapacitāti, kas izskata atgriešanas lēmumus. Kipra patlaban stiprina Starptautiskās aizsardzības administratīvo tiesu, piesaistot četrus tiesnešus.

[39] Dalībvalstis, kas atjauninājušas pamatnostādnes un darbības procedūras: Austrija, Francija, Grieķija, Horvātija, Igaunija, Itālija, Lietuva, Malta un Spānija. Dalībvalstis, kas veikušas pasākumus nolūkā digitalizēt procedūras vai izveidot kopīgas lietu pārvaldības sistēmas: Austrija, Beļģija, Čehija, Horvātija, Igaunija, Francija, Itālija, Lietuva, Malta, Slovēnija, Spānija un Zviedrija.

[40] https://www.euaa.europa.eu/publications/practical-guide-asylum-border-procedure.

[41] Austrija, Beļģija, Bulgārija, Čehija, Francija, Grieķija, Horvātija, Igaunija, Īrija, Kipra, Latvija, Lietuva, Malta, Nīderlande, Rumānija, Slovākija, Slovēnija, Somija, Spānija un Zviedrija sekmīgi virzās uz priekšu skrīninga ieviešanā; Itālija ir gatava personu ieceļošanai pa jūru.

[42] Austrija, Beļģija, Bulgārija, Čehija, Dānija, Francija, Horvātija, Islande, Latvija, Lietuva, Luksemburga, Malta, Nīderlande, Norvēģija, Rumānija, Slovākija, Slovēnija, Somija, Spānija un Šveice.

[43] To vidū ir Austrija, Beļģija, Čehija, Francija, Itālija, Slovākija, Somija, Spānija un Vācija. Bulgārijā visa apmācība ir pabeigta.

[44] Plašāka informācija par moduli ir pieejama šajā saitē: https://www.euaa.europa.eu/training-catalogue/introduction-screening-context-international-protection#section14332-1.

[45] Izstrādājusi *Frontex, EUAA* un Komisija ar Eiropola un dalībvalstu ekspertu atbalstu.

Dalībvalstīm ir nekavējoties jārīkojas, lai nodrošinātu skrīninga un robežprocedūru pilnīgu īstenošanu praksē. Tas it īpaši attiecas uz dažām dalībvalstīm[46], kurām ir jānodrošina **pienācīga kapacitāte**. Lai gan dažas dalībvalstis līdz brīdim, kad būs gatavas jaunās plānotās telpas, paļaujas uz pagaidu risinājumiem, ir svarīgi, lai šie risinājumi atbilstu standartiem, kas noteikti jaunajā Uzņemšanas apstākļu direktīvā, un lai tiem būtu pietiekami daudz darbinieku. Dalībvalstīm, kuras vēl nav paziņojušas Komisijai par vietām, kur tiks veiktas robežprocedūras, tas jāizdara steidzami[47].

Lai pārvaldītu procesu pie ārējām robežām, dalībvalstīm ir jānodrošina, ka personas, uz kurām attiecas robežprocedūra, neieceļo dalībvalstu teritorijā, bet paliek īpašajās zonās. Skrīninga izmēģinājumi ir parādījuši problēmas bēgšanas novēršanā, kuru rezultātā ir izveidojusies situācija, kurā nav iespējama efektīva nosūtīšana uz attiecīgo turpmāko procedūru. Ņemot vērā šo pieredzi, dalībvalstīm prioritāri ir **jānosaka efektīvi pasākumi bēgšanas un sekundārās kustības novēršanai**. Dalībvalstīm ir jāizmanto laiks, kad tiesībaizsardzības iestādes ir sākotnēji aizturējušas personas, lai veiktu viņu skrīninga pārbaudes, it īpaši identitātes un drošības pārbaudes, kā arī reģistrāciju *Eurodac*. Turklāt saskaņā ar pakta juridiskajiem instrumentiem dalībvalstis var paļauties uz diferencētu pārvietošanās ierobežojumu, aizturēšanas un aizturēšanas alternatīvu piemērošanu, lai efektīvi novērstu bēgšanu, vienlaikus nodrošinot samērīgumu un pamattiesību ievērošanu, vajadzības gadījumā arī pārskatīšanu. Papildus tam, lai robežprocedūras darbotos, trešām valstīm būs jāpilda sava loma un jāievēro starptautiskie pienākumi attiecībā uz savu valstspiederīgo atpakaļuzņemšanu. Migrācijas diplomātijas ietvaros ES pastiprina sadarbību ar attiecīgajām trešām valstīm. Dalībvalstīm ir jāpastiprina sadarbība atpakaļuzņemšanas jomā, lai neatbilstīgie migranti tiktu efektīvi atgriezti pirms atgriešanas robežprocedūras termiņa beigām.

Skrīnings un robežprocedūras balstās uz dažādu ieinteresēto personu efektīvu sadarbību. Turpmākajā sagatavošanās darbā galvenā uzmanība jāpievērš apstākļu radīšanai šādai sadarbībai, arī izmantojot elektroniskas veidlapas un valstu lietu pārvaldības sistēmas, lai izvairītos no "sastrēgumiem" vai nepilnībām procedūrās[48]. Dažās dalībvalstīs vēl ir jāpabeidz darbs, kas saistīts ar veselības pārbaužu kārtību[49]. Svarīga ir informācijas savlaicīga sniegšana skrīninga posmā, lai dalībvalstis attiecīgā gadījumā varētu piemērot noteikumus par neatbilstību. Skrīningam būtu jāaptver visi ieceļotāji pat tad, ja ieceļotāju skaits ir liels: šajā nolūkā protokoliem un norādījumiem jābūt īsiem un vērstiem uz svarīgiem aspektiem, lai nodrošinātu ātras procedūras, izvairoties no situācijām, kad skrīnings tiek veikts tikai daļai ieceļotāju. Tam, cik vien iespējams, būtu jānotiek tiesībaizsardzības iestāžu veiktās sākotnējās aizturēšanas laikā, tādējādi efektīvi novēršot bēgšanu bez nepieciešamības pieņemt individuālus lēmumus par aizturēšanu vai pārvietošanās brīvības ierobežošanu.

Komisija uztur ciešus kontaktus ar visām dalībvalstīm, lai risinātu atlikušās problēmas. Turklāt Komisija ar *EUAA* un *Frontex* palīdzību organizē uz praksi orientētus darbsemināru ar

[46] Ungārija, Bulgārija, Vācija, Grieķija, Latvija, Itālija, Spānija un Polija.
[47] Austrija, Čehija, Grieķija, Luksemburga, Polija, Portugāle, Slovēnija un Ungārija.
[48] Saistītās problēmas ir dažādas – no IT infrastruktūras nodrošināšanas un veidlapu izstrādes līdz nepavadītu nepilngadīgo aizbildnības jautājumu risināšanai un vēl nenoteikto atrašanās vietu noteikšanai.
[49] To vidū ir Igaunija, Slovēnija, Spānija un Vācija.

visvairāk skartajām dalībvalstīm[50]. Darbsemināri ir pielāgoti konkrētajam valsts kontekstam katrā dalībvalstī, pamatojoties uz tās ģeogrāfisko un migrācijas situāciju, dažādām uzņemšanas sistēmām un plašāku valsts institucionālo kontekstu. Apvienojot visas valstu iestādes un svarīgas ieinteresētās personas, kas iesaistītas pakta īstenošanā, ieskaitot tiesu iestādes, šo darbsemināru mērķis ir palīdzēt izveidot netraucētu procesu no skrīninga līdz patvēruma robežprocedūrai un atgriešanas robežprocedūrai un aptvert visus vajadzīgos tehniskos un operatīvos aspektus, kas jāievieš. Lai vienkāršotu koordināciju, Komisija aicināja dalībvalstis līdz 2026. gada jūnijam izraudzīties valstu kontaktpunktus skrīningam un valstu skrīninga iestādes.

No maija beigām *Eurostat* savā tīmekļvietnē publicēs to valstu sarakstu, kurās ir zems starptautiskās aizsardzības pieteikumu atzīšanas līmenis (20 % vai zemāks), kas ir viens no obligātās robežprocedūras pamatojumiem. Dalībvalstu kompetentajām iestādēm šis saraksts būs regulāri jāizmanto, lai nodrošinātu skaidrību atbildīgajām iestādēm un attiecīgajiem pieteikuma iesniedzējiem, veicinot tā vienotu piemērošanu visā Savienībā. Šajā kontekstā ES delegācijas attiecīgajās valstīs arī savlaicīgi sniegs informāciju uz vietas.

3.3. PAMATELEMENTS NR. 3 – UZŅEMŠANAS PĀRVĒRTĒŠANA

Lielākā daļa dalībvalstu veic savu uzņemšanas sistēmu daļējas reformas, lai pielāgotos jaunajiem noteikumiem, savukārt dažās dalībvalstīs šīs izmaiņas ir daļa no plašāka mēroga sistēmiskas reformas[51]. Dažas dalībvalstis norāda, ka to uzņemšanas kapacitāte ir pietiekama[52], un daudzas dalībvalstis būvē jaunas telpas vai atjauno un pārveido esošās[53]. Vairākās dalībvalstīs turpinās jaunu daudzfunkcionālu centru izveide[54]; *EUAA* un Komisijas izstrādātie modeļi un plāni joprojām ir noderīgi šim nolūkam[55].

Dažādas dalībvalstis turpina darbu, lai izveidotu atšķirīgu uzņemšanas kārtību dažādām pieteikuma iesniedzēju grupām. Šāda kārtība var būt noderīga, lai apmierinātu neaizsargātu personu[56] vai ģimeņu vajadzības un nodrošinātu īpašas telpas pārvietošanas gadījumiem[57].

Gandrīz visās dalībvalstīs galvenais darba virziens joprojām ir esošo lietu pārvaldības sistēmu digitālās integrācijas un savienojamības veicināšana, datu nosūtīšanas uzlabošana un attiecīgo iestāžu piekļuves informācijai atvieglošana, savukārt situācijas un izejas punkti atšķiras[58].

[50] Bulgārija, Grieķija, Horvātija, Itālija, Kipra un Spānija.
[51] Portugāle, Īrija un Zviedrija. Zviedrija pāriet no privātām izmitināšanas vietām uz kolektīviem centriem.
[52] Piem., Čehija, Lietuva, Francija, Somija, Spānija, Malta, Slovākija un Grieķija (kontinentālā daļa).
[53] Piem., Austrija, Čehija, Horvātija, Igaunija, Itālija un Malta. Kavēšanās gaidāma Bulgārijā, Kiprā, Latvijā, Slovēnijā, Slovākijā un Portugālē.
[54] Piem., Austrija, Horvātija, Kipra, Igaunija, Latvija, Lietuva, Luksemburga, Portugāle, Rumānija un Slovākija.
[55] *EUAA* šos plānus piemēro saistībā ar atbalstu Rumānijai.
[56] Piem., Itālija, Kipra, Malta, Slovēnija un Zviedrija.
[57] Piem., Beļģija, Kipra, Nīderlande, Slovēnija, Vācija un Zviedrija.
[58] Beļģija, Bulgārija, Francija, Horvātija, Itālija, Lietuva, Malta, Slovākija, Slovēnija, Somija, Spānija un citas valstis turpina pilnveidot ar uzņemšanu saistītās IT sistēmas. Lai gan Somijai ir progresīva sistēma, IT ekspertu trūkuma dēļ ir jānosaka uzdevumu prioritātes. Slovēnija nepabeigs visu darbu līdz 2026. gada jūnijam. Citās valstīs, piemēram, Spānijā, ir vērojams labs progress. Igaunija pēc jūnija veiks IT sistēmu integrāciju cita projekta ietvaros un līdz jūnijam nodrošinās visas vajadzīgās starpsavienojamības ieviešanu.

Daudzas dalībvalstis, visticamāk, turpinās lietu pārvaldības sistēmu integrācijas projektus arī pēc 2026. gada jūnija.

Turpinās darbs Uzņemšanas kontaktkomitejā, galveno uzmanību pievēršot 2024. gada Uzņemšanas apstākļu direktīvas transponēšanai un pārejai no pašlaik piemērojamās direktīvas uz pārstrādāto direktīvu. Tas ietver arī noteikumus par pārvietošanās brīvības ierobežojumu izmantošanu, aizturēšanu un aizturēšanas alternatīvām, kas tiks sīki izklāstīti īpašā norādījumu dokumentā. Pirms Uzņemšanas apstākļu direktīvas transponēšanas termiņa jūnijā viena dalībvalsts jau paziņoja par pilnīgu transponēšanu[59]. Pamatojoties uz *EUAA* Uzņemšanas tīklā veikto darbu, *EUAA* 2025. gada decembrī publicēja Praktisko rokasgrāmatu par uzņemšanas centra pārvaldību[60]. Tā aptver svarīgus elementus, kas saistīti ar uzņemšanas centru pārvaldību un organizāciju, īpašu uzmanību pievēršot uzņemšanas sākumposmam un saiknei ar procesuālajiem aspektiem. Tajā arī ir uzsvērts, ka ļoti svarīga ir piekļuve agrīnas integrācijas pasākumiem uzņemšanas posmā, lai radītu pamatu sekmīgai turpmākai iekļaušanai uzņēmējvalsts sabiedrībā. Tas attiecas uz Uzņemšanas apstākļu direktīvas elementiem: piekļuvi valodu, pilsoniskās izglītības un profesionālās apmācības kursiem, darba tirgum, kā arī kvalifikācijas atzīšanas procedūrām. 2026. gada martā *EUAA* pieņēma atjauninātu dokumentu "Darbības standarti un rādītāji attiecībā uz uzņemšanu, ieskaitot ar neaizsargātību saistītus aspektus"[61]. Īpaša uzmanība tajā ir pievērsta bērniem un neaizsargātībai.

Svarīgi uzdevumi un turpmākie pasākumi

Dalībvalstīm ir jānovērš nepilnības, kas varētu aizkavēt procedūras, vajadzības gadījumā jāveido jaunas spējas vai jānodrošina pienācīgas kvalitātes apstākļi telpās, ņemot vērā īpašās vajadzības un neaizsargātību, it īpaši attiecībā uz bērniem, arī nepavadītiem nepilngadīgajiem. Vajadzības gadījumā ir jāievieš starpposma pasākumi, lai garantētu pietiekamu kapacitāti. Centieni ir īpaši vajadzīgi dalībvalstīs, kurās nav skaidru plānu izveidot pienācīgu uzņemšanas kapacitāti vai kuras šo kapacitāti nesen ir samazinājušas[62]. It īpaši šādos gadījumos attiecīgajām dalībvalstīm ir jānodrošina, lai visi šie pasākumi atbilstu vispārējai vajadzībai pēc labi sagatavotām patvēruma un uzņemšanas sistēmām.

EUAA organizē informatīvus pasākumus, lai popularizētu rīkus, norādījumus un apmācību, un turpinās organizēt tematiskus darbseminārus un apmaiņas programmas dalībvalstīm. Pēc Komisijas pieprasījuma *EUAA* izstrādās norādījumus par uzņemšanas modeļiem.

Lielākajai daļai dalībvalstu vēl ir jātransponē Uzņemšanas apstākļu direktīva un līdz 12. jūnijam Komisijai jāpaziņo attiecīgie teksti kopā ar skaidrojošu dokumentu. Komisija

[59] Čehija.
[60] https://www.euaa.europa.eu/publications/practical-guide-management-reception-centre-arrival.
[61] Ar minētajiem norādījumiem atjaunina un konsolidē šādus dokumentus: "Norādījumi par uzņemšanas apstākļiem: darbības standarti un rādītāji" (2016); "Norādījumi par nepavadītu bērnu uzņemšanas apstākļiem: darbības standarti un rādītāji" (2018); https://www.euaa.europa.eu/publications/guidance-reception-operational-standards-and-indicators; https://www.euaa.europa.eu/publications/guidance-vulnerability-operational-standards-and-indicators.
[62] Ar uzņemšanu saistītas bažas, it īpaši attiecībā uz nepavadītiem nepilngadīgajiem, joprojām pastāv Kiprā, Beļģijā, Nīderlandē un Grieķijā. Spānija samazina kapacitāti, ņemot vērā ieceļotāju skaita samazināšanos. Francija 2025. gadā reorganizēja savu uzņemšanas sistēmu, samazinot kapacitāti natūrā un piešķirot finansiālu pabalstu pieteikuma iesniedzējiem, kuriem nav piešķirts mājoklis natūrā (dalībvalstis var nodrošināt materiālos uzņemšanas apstākļus natūrā vai izmantojot skaidru naudu / kuponus).

mudina visas dalībvalstis noteikt atbildīgās iestādes un pēc iespējas ātrāk paziņot šo informāciju, lai atvieglotu informācijas apmaiņu par īstenošanu.

Precīziem un pilnīgiem uzņemšanas datiem ir būtiska nozīme uzņemšanas situācijas novērtēšanā. Dalībvalstīm ir jāsniedz ziņas par uzņemšanas pamatrādītājiem nākamajam Eiropas ikgadējam ziņojumam par patvērumu un migrāciju. Pēc tam no 2027. gada dalībvalstis iesniegs *EUAA* datus par pilnīgu uzņemšanas rādītāju kopumu. Lai nodrošinātu salīdzināmu un pilnīgu statistiku, dalībvalstīm būs vēl vairāk jāuzlabo ziņošana un datu detalizācijas pakāpe.

3.4. PAMATELEMENTS NR. 4 – TAISNĪGAS, EFEKTĪVAS UN KONVERĢENTAS PATVĒRUMA PROCEDŪRAS

Jaunpieņemtais ES drošu izcelsmes valstu saraksts dod dalībvalstīm iespēju priekšlaikus piemērot dažus regulas elementus, it īpaši 20 % (vai zemāka) atzīšanas rādītāja izmantošanu par pamatu paātrinātai procedūrai, un iespēju noteikt drošas izcelsmes valstis un drošas trešās valstis, paredzot izņēmumus attiecībā uz konkrētām dalībvalsts teritorijas daļām vai skaidri nosakāmām personu kategorijām.

Vairākas dalībvalstis veic pasākumus, lai samazinātu neizskatīto lietu skaitu un uzlabotu lietu pārvaldību. Tie ietver īpašu grupu izveidi, papildu darbinieku pieņemšanu darbā, procesu reformēšanu, izmantojot digitalizāciju un integrētas lietu pārvaldības sistēmas, kā arī darbplūsmu un procedūru saskaņošanu starp dažādām ieinteresētajām personām[63]. Dažas dalībvalstis arī izmanto *EUAA* atbalstu, piemēram, lai kopīgi izstrādātu procedūras, pieprasītu izvietošanu vai apmācību vai operatīvo atbalstu[64]. Daudzas dalībvalstis turpina sadarboties ar tiesu iestādēm un veic konkrētus pasākumus, lai saskaņotu valsts tiesu procedūras ar pakta prasībām, stiprinātu tiesu sistēmu efektivitāti un palielinātu spēju izskatīt apelācijas[65].

EUAA gatavo vairākus produktus, kas dalībvalstīm palīdzēs ieviest jaunās patvēruma procedūras. 2025. gada 25. novembrī tika publicēti *EUAA* Patvēruma procedūras darbības standarti un rādītāji[66], lai palīdzētu dalībvalstīm panākt taisnīgas un efektīvas patvēruma procedūras un stiprinātu kopējo Eiropas patvēruma sistēmu darbības līmenī. *EUAA* arī turpina aktīvi sadarboties dažādos jautājumos ar tiesu pārstāvjiem[67].

Svarīgi uzdevumi un turpmākie pasākumi

Ir jāturpina un dažos gadījumos jāpastiprina konkrētas darbības, lai **samazinātu uzkrāto neizskatīto lietu skaitu** un novērstu jaunu rašanos[68]. Daži no pasākumiem, kas dalībvalstīm jāveic, ir tūlītēja darbinieku pieņemšanas (gan uz noteiktu, gan nenoteiktu laiku) procesu sākšana un vajadzīgās apmācības nodrošināšana, iespējams, sadarbībā ar *EUAA*, lai garantētu,

[63] Dalībvalstis, kuras pašlaik īsteno šīs dažādās reformas, ir Austrija, Beļģija, Horvātija, Igaunija, Itālija, Īrija, Kipra, Luksemburga, Malta, Portugāle, Somija, Spānija un Vācija.
[64] Piem., Beļģija, Bulgārija, Grieķija, Itālija, Īrija, Kipra, Lietuva, Portugāle un Vācija.
[65] Austrija, Beļģija, Čehija, Horvātija, Igaunija, Itālija, Īrija, Kipra, Latvija, Lietuva, Luksemburga, Portugāle, Slovēnija, Somija un Spānija.
[66] https://www.euaa.europa.eu/publications/operational-standards-indicators-asylum-procedure.
[67] https://www.euaa.europa.eu/sites/default/files/2025-11/2026_Courts_Tribunals_Schedule_Activities_EN.pdf.
[68] Dalībvalstis, kuras joprojām saskaras ar problēmām, ir Beļģija, Grieķija, Horvātija, Itālija, Īrija, Kipra, Luksemburga, Malta, Nīderlande, Portugāle, Somija, Spānija un Vācija.

ka darbinieki ir labi iepazinušies ar jauno regulējumu[69]. Paralēli neizskatīto lietu skaita samazināšanai dalībvalstīm būtu arī jāstiprina tiesu iestāžu kapacitāte. Ņemot vērā risku, ka jaunajās procedūrās paredzētie īsāki termiņi var pārslogot tiesu sistēmas un radīt darbinieku trūkumu, valstu pārvaldes iestādēm ir jānodrošina efektīva koordinācija starp attiecīgajiem dienestiem.

Veicot sagatavošanas darbus, dalībvalstīm ir arī jāveic vajadzīgie pasākumi un attiecīgā gadījumā jāievieš izmaiņas tiesību aktos, lai nodrošinātu efektīvu piekļuvi patvēruma procedūrām, vienlaikus vienmēr ievērojot neizraidīšanas principu.

Saskaņā ar Patvēruma procedūras regulu dalībvalstīm līdz 2026. gada 12. jūnijam ir jāpaziņo Komisijai citas attiecīgās valsts iestādes, kas papildus atbildīgajai iestādei atbild par pieteikumu pieņemšanu, un izraudzītā kompetentā iestāde pieteikumu reģistrēšanai. Tām ir arī jāizraugās valsts kontaktpunkts gan minētās regulas, gan Kvalifikācijas regulas vajadzībām un jāpaziņo Komisijai tā kontaktinformācija. Pēc tam Komisija minēto informāciju nodos pārējām dalībvalstīm.

3.5. PAMATELEMENTS NR. 5 – EFEKTĪVĀKAS UN TAISNĪGĀKAS ATGRIEŠANAS PROCEDŪRAS

Līdztekus sarunām par ierosināto Atgriešanas regulu Komisija un dalībvalstis nosaka praktiskus un operatīvus pasākumus, lai palielinātu atgriešanas efektivitāti. Gandrīz visas dalībvalstis pielāgoja savu regulējumu vai praksi, lai atgriešanas lēmumu izdošanu cieši saskaņotu ar negatīviem patvēruma piešķiršanas lēmumiem saskaņā ar Patvēruma procedūras regulu. Dalībvalstis ievieš papildu pasākumus kā daļu no plašākiem kopīgiem centieniem vienkāršot un racionalizēt administratīvos procesus[70]. Dalībvalstis ir spērušas soļus savu valsts atgriešanas lietu pārvaldības sistēmu modernizēšanā: līdz šim 22 dalībvalstis[71] ar *Frontex* atbalstu ir ieviesušas IT risinājumus atgriešanas lietu pārvaldībai, veicot nepilnību analīzi salīdzinājumā ar IT sistēmas modeli (*RECAMAS* modeli).

Ar atgriešanas koordinatora atbalstu dalībvalstis un *Frontex* turpina centienus īstenot mērķorientētas atgriešanas darbības un koordinēt operatīvos pasākumus, lai palielinātu atgriešanu uz kopīgām prioritārām trešām valstīm. Runājot par atgriešanas robežprocedūru, tās dalībvalstis, kurās ir vislielākais robežprocedūras lietu skaits, visticamāk, atgriezīs trešo valstu valstspiederīgos tādu trešo valstu grupā, kas attiecīgajai dalībvalstij ir īpaši aktuālas. Koordinētos pasākumos galvenā uzmanība būtu jāpievērš sadarbības koordinatoru izvietošanai šajās trešās valstīs, brīvprātīgas atgriešanās plašākai izmantošanai, kopīgām atgriešanas operācijām un identifikācijas rīkiem.

---

[69] *EUAA* turpina atjaunināt savus apmācības moduļus un izstrādāt jaunus. Līdz šim ir atjaunināti vai no jauna izstrādāti 26 apmācību moduļi, tādējādi Eiropas izglītības programmu patvēruma jomā saskaņojot ar paktu.

[70] To vidū ir Austrija, Itālija, Rumānija, Slovēnija, Kipra (jauns atbalstītas brīvprātīgas atgriešanās centrs neaizsargātām personām), Bulgārija un Čehija (atbalstīta brīvprātīga atgriešanās), attiecībā uz atgriešanas jautājumu birojiem – Bulgārija un Zviedrija. Polija plāno jaunu atgriešanas stratēģiju un atjauno centienus pastiprināt atgriešanu.

[71] Austrija, Beļģija, Bulgārija, Čehija, Grieķija, Horvātija, Igaunija, Itālija, Kipra, Latvija, Lietuva, Luksemburga, Malta, Nīderlande, Norvēģija, Polija, Portugāle, Rumānija, Slovēnija, Somija, Šveice un Ungārija.

Frontex sadarbībā ar dalībvalstīm un citām ieinteresētajām personām ir apkopojusi labas prakses piemērus attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgo efektīvu identificēšanu un nodrošināšanu ar dokumentiem atgriešanas nolūkā. Labās prakses piemēri, kas skaidri atspoguļo atgriešanas robežprocedūrā paredzētos īsos termiņus un darbības ierobežojumus, dalībvalstīm būs pieejami 2026. gada otrajā ceturksnī.

Frontex atbalstīto atgriešanas gadījumu skaits turpina pieaugt, un 2025. gadā tie veidoja gandrīz pusi no kopējā atgriešanas gadījumu skaita no Savienības. Dalībvalstu atgriešanas procesus turpina atbalstīt darbs, ko veic izvietotās pastāvīgā korpusa amatpersonas, piemēram, atgriešanas speciālisti (*RS*), *Frontex* atgriešanas eskorta un atbalsta speciālisti (*FRESO*) un pamattiesību uzraudzības speciālisti. Papildus standarta izvietošanai aģentūra plāno dalībvalstīs izvietot grupas, kuru sastāvā ir gan *FRESO*, gan *RS*. Tas nodrošinātu koordinētāku pieeju atgriešanas robežprocedūras atbalstam, rīkojoties dinamiskāk.

2025. gada pirmajā pusē visas dalībvalstis turpina aktīvi izmantot *Frontex* ES reintegrācijas programmu, kas pašlaik sniedz palīdzību reintegrācijas jomā aptuveni 40 izcelsmes valstīs. Reaģējot uz dalībvalstu pieprasījumiem, *Frontex* turpina nodrošināt mērķorientētu atbalstu dalībvalstu kapacitātes stiprināšanai, lai saskaņotu atgriešanas un reintegrācijas konsultācijas, izmantojot regulārus un tālākizglītotāju apmācības kursus.

Saziņā ar trešām valstīm, kā arī tādos pasākumos kā reģionālo procesu sanāksmes migrācijas jomā Komisija informēja partnerus par atgriešanas robežprocedūras ietekmi un vajadzību uzlabot vispārējo sadarbību, lai palielinātu procedūru efektivitāti un ievērotu termiņus. Galvenie elementi tika prezentēti arī 2026. gada ES vēstnieku konferencē.

Svarīgi uzdevumi un turpmākie pasākumi

Lai procedūras būtu efektīvākas un iedarbīgākas, Eiropas Parlamentam un Padomei būtu ātri jāpanāk vienošanās par ierosināto Atgriešanas regulu. Turklāt Komisija šogad nāks klajā ar priekšlikumu par lietu pārvaldības digitalizāciju atgriešanas, atpakaļuzņemšanas un reintegrācijas jomā.

Dalībvalstīm būtu plašāk jāizmanto pašreizējās *Frontex* atbalsta iespējas atgriešanas jomā: pašlaik tikai trīs dalībvalstis izmanto vairāk nekā 60 % no šāda veida atbalsta. Komisija un *Frontex* sadarbojas ar dalībvalstīm, lai apzinātu darbības vajadzības un rastu praktiskus risinājumus atgriešanas robežprocedūras īstenošanai, arī organizējot īpašus darbseminārus. *Frontex* turpinās pielāgot atbalstu dalībvalstīm, pamatojoties uz tās ikgadējā apsekojuma rezultātiem.

Svarīgi elementi visaptverošajā pieejā sadarbībai ar trešām valstīm migrācijas jomā joprojām ir atgriešana un atpakaļuzņemšana. Pieredze rāda, ka gadījumos, kad pienākums atpakaļuzņemt savus valstspiederīgos tiek pildīts strukturēti, ievērojot skaidrus un saskaņotus noteikumus, veidojas regulārs dialogs. Solis šajā virzienā ir ES un Nigērijas atpakaļuzņemšanas nolīgums, ko puses nesen ir parafējušas un kas nodrošina strukturētu sadarbības satvaru. Tas ir būtiski, lai risinātu konkrētus jautājumus un noteiktu risinājumus, pamatojoties uz politisko gribu sadarboties. Labi funkcionējoša sadarbība atpakaļuzņemšanas jomā ar trešām valstīm, kuru valstspiederīgajiem piemēro atgriešanas robežprocedūru, ir būtisks priekšnoteikums jauno obligāto robežprocedūru darbībai praksē. Šajā kontekstā ir arī būtiski nodrošināt koordināciju

starp ES delegācijām un dalībvalstu vēstniecībām, lai tām būtu pietiekama informācija un spējas rīkoties trešās valstīs un lai atgriešana un atpakaļuzņemšana tiktu integrēta plašākā ES interešu kopumā attiecībā uz konkrēto trešo valsti.

3.6. PAMATELEMENTS NR. 6 – ATBILDĪBAS ĪSTENOŠANA

Fundamentāli svarīga paktam ir spēkā esošo Dublinas noteikumu un Patvēruma un migrācijas pārvaldības regulas jauno noteikumu laba darbība. 2025. gada oktobrī tika pieņemti jaunās atbildības sistēmas īstenošanas noteikumi[72]. Vairākas dalībvalstis stiprina savu Dublinas sistēmas nodaļu kapacitāti, pieņemot darbā jaunus darbiniekus vai veicot iekšēju pārcelšanu[73]. Dalībvalstis veic arī citus pasākumus. Tie ietver iekšēju reorganizāciju, IT un lietu pārvaldības sistēmu uzlabošanu, jaunus norādījumus un apmācību, neaizsargātām grupām un ģimenēm piemērojamo procedūru pilnveidošanu, jaunu īpašu telpu izveidi personām, uz kurām attiecas pārsūtīšana, un papildu pasākumu, piemēram, konsultāciju pakalpojumu, vēriena palielināšanu[74].

Ar jaunajiem *EUAA* Darbības standartiem un rādītājiem attiecībā uz Patvēruma un migrācijas pārvaldības regulu, kas pieņemti 2026. gada martā[75] un izstrādāti kopā ar dalībvalstīm, tiek pilnībā pārskatīti un atjaunināti spēkā esošie Dublinas III regulas[76] standarti un rādītāji. Tie nodrošina atbalstu un norādījumus dalībvalstīm Patvēruma un migrācijas pārvaldības regulas īstenošanā, galveno uzmanību pievēršot mehānismam, ar ko nosaka dalībvalsti, kura ir atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, palīdz panākt taisnīgas un efektīvas procedūras un stiprina kopējo Eiropas patvēruma sistēmu. Lai šos norādījumus papildinātu, *EUAA* izstrādā jaunus ieteikumus praktiskiem risinājumiem, arī par pārsūtīšanas organizēšanu, koordināciju starp attiecīgajām ieinteresētajām personām, bēgšanas novēršanu un pamattiesību ievērošanas nodrošināšanu visā procedūras laikā.

Svarīgi uzdevumi un turpmākie pasākumi

Lai nodrošinātu ilgtspējīgu pāreju no pašreizējās Dublinas sistēmas uz jaunajiem atbildības noteikumiem, īpaša uzmanība būtu jāpievērš operatīvajai sadarbībai starp dalībvalstīm. Dalībvalstīm būtu aktīvi jāiesaistās pārsūtīšanas veicināšanā un sadarbībā praktiskos un loģistikas jautājumos. Dalībvalstīm līdz 2026. gada 12. aprīlim bija jāpaziņo savas izraudzītās

[72] Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2025/2055 (2025. gada 2. oktobris), ar ko paredz noteikumus par Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2024/1351 piemērošanu attiecībā uz patvēruma un migrācijas pārvaldību un ar ko atceļ Komisijas Regulu (EK) Nr. 1560/2003.
[73] Austrija (iekšēja pārcelšana), Beļģija, Grieķija, Horvātija, Igaunija, Malta, Portugāle un Slovēnija.
[74] Piem., iekšēja reorganizācija Horvātijā un Īrijā; IT un lietu pārvaldības sistēmu uzlabošana Beļģijā, Bulgārijā, Čehijā, Dānijā, Francijā, Kiprā, Itālijā, Īrijā un Somijā; jauni norādījumi, arī attiecībā uz neaizsargātām grupām un ģimenēm, Austrijā, Čehijā, Francijā un Īrijā; papildu apmācība Austrijā, Čehijā, Francijā, Īrijā, Portugālē un Zviedrijā; īpašu telpu izveide personu izmitināšanai atbildības nodošanas gadījumos Beļģijā, Somijā, Vācijā un Slovēnijā, kā arī pastiprinātas konsultācijas bēgšanas riska novēršanai, kā, piemēram, Beļģijā.
[75] https://www.euaa.europa.eu/publications/operational-standards-indicators-asylum-migration-management-regulation.
[76] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 604/2013 (2013. gada 26. jūnijs), ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm (pārstrādāta redakcija).

atbildības nodošanas vietas[77]. Tas ir būtiski pārejai uz jauno atbildības sistēmu. Kamēr notiek reformas, dažās dalībvalstīs joprojām trūkst darbinieku, un tas ir jānovērš[78].

Komisija uztur ciešu dialogu ar dalībvalstīm, lai nodrošinātu, ka ir radīti visi vajadzīgie apstākļi, lai pārsūtīšanu varētu veikt uz visām dalībvalstīm saskaņā ar jaunajiem noteikumiem, tiklīdz tos sāks piemērot. Komisija līdz 12. jūlijam un vēlreiz līdz 15. oktobrim novērtēs, vai pašreizējā prakse attiecībā uz piemērojamajiem pārsūtīšanas noteikumiem ir sakārtota un tādējādi nerada sistēmiskus trūkumus, kuri varētu izraisīt nopietnas negatīvas sekas Patvēruma un migrācijas pārvaldības regulas darbībai.

Komisija pabeigs saskaņā ar Patvēruma un migrācijas pārvaldības regulu plānoto deleģēto aktu izstrādi, lai atvieglotu noteikumu par nepavadītiem nepilngadīgajiem un apgādājamām personām piemērošanu, arī atbildības noteikšanu, pamatojoties uz šiem kritērijiem. Turpinās *DubliNet* modernizācija, pamatojoties uz koncepcijas dokumentu, ko izstrādājusi *eu-LISA* un Komisija un kam dalībvalstis piekrita 2024. gada jūnijā. *eu-LISA* arī izstrādā tehniskos un operatīvos aspektus saziņai starp dalībvalstīm, izmantojot *DubliNet*.

3.7. PAMATELEMENTS NR. 7 – SOLIDARITĀTES ĪSTENOŠANA

2025. gada novembrī sākās pirmais ikgadējais migrācijas pārvaldības cikls, pieņemot Eiropas ikgadējo patvēruma un migrācijas ziņojumu, kurā novērtēta migrācijas situācija Savienībā un dalībvalstīs laikposmā no 2024. gada jūlija līdz 2025. gada jūnijam un apzinātas iespējamās tendences un norises nākamajam gadam[79]. Pamatojoties uz ziņojuma konstatējumiem, Komisija pieņēma īstenošanas lēmumu[80], ar ko nosaka dalībvalstis, kuras izjūt migrācijas spiedienu (Grieķija, Kipra, Itālija un Spānija) vai kuras ir pakļautas migrācijas spiediena riskam (Beļģija, Bulgārija, Igaunija, Vācija, Īrija, Francija, Horvātija, Latvija, Lietuva, Nīderlande, Polija un Somija) un saskaras ar ievērojamu migrācijas situāciju (Bulgārija, Čehija, Igaunija, Horvātija, Austrija un Polija). Pēc Komisijas priekšlikuma Padomes īstenošanas aktam, ar ko izveido solidaritātes rezervi, Padome sasauca augsta līmeņa ES solidaritātes forumu, kurā dalībvalstis apņēmās sniegt savus solidaritātes ieguldījumus[81]. Padome 2025. gada 19. decembrī pieņēma īstenošanas lēmumu, ar ko izveido ikgadējo solidaritātes rezervi 2026. gadam, nosakot atsauces skaitli – 21 000 pārcelšanas gadījumu vai citu veidu solidaritātes atbalsts vai 420 miljoni EUR finansiālu ieguldījumu[82]. ES solidaritātes koordinators pašlaik gatavo rezervi darbības sākšanai solidaritātes platformā[83].

[77] Izraudzītās vietas līdz šim *EUAA* ir paziņojušas visas dalībvalstis, izņemot Ungāriju.
[78] Grieķija, Horvātija, Itālija, Portugāle un Rumānija.
[79] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=celex:52025DC0795.
[80] Komisijas Īstenošanas lēmums (ES) 2025/2323 (2025. gada 11. novembris) saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2024/1351 11. pantu.
[81] Apņēmās visas dalībvalstis, izņemot Ungāriju un Slovākiju.
[82] Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2025/2642 (2025. gada 19. decembris), ar ko izveido ikgadējo solidaritātes rezervi 2026. gadam.
[83] 2026. gada 23. martā notika solidaritātes platformas sanāksme, lai sagatavotos solidaritātes rezerves darbības sākšanai 2026. gadā, tiklīdz stāsies spēkā pakts.

Jaunajā *EUAA* Praktiskajā rokasgrāmatā par solidaritātes mehānismu, kas pieņemta 2026. gada martā[84], ir sniegti norādījumi valstu iestādēm par solidaritātes mehānisma praktisku īstenošanu, it īpaši par pārcelšanu. Otrajā daļā galvenā uzmanība tiks pievērsta atbildības izlīdzināšanai.

Svarīgi uzdevumi un turpmākie pasākumi

Ar pirmās solidaritātes rezerves īstenošanu saistītais darbs sekmīgi virzās uz priekšu, un notiek informācijas apmaiņa starp Komisiju un visām dalībvalstīm. Pēc tam, kad jūnijā būs sākusies pakta pilnīga piemērošana, tiks sasaukts tehniskā līmeņa ES solidaritātes forums, lai virzītu uz priekšu solidaritātes mehānisma darbības sākšanu, pamatojoties uz solidaritātes koordinatora priekšlikumu par līdzsvarotu un taisnīgu rezerves sadalījumu starp labuma guvējām dalībvalstīm. Lai to sagatavotu, pašlaik solidaritātes platformā notiek padziļināta informācijas apmaiņa ar visām dalībvalstīm un divpusēja informācijas apmaiņa gan ar labuma guvējām, gan ieguldītājām dalībvalstīm. Turklāt Komisija turpinās strādāt, lai nodrošinātu, ka visas dalībvalstis sniedz savu ieguldījumu solidaritātes rezervē. Solidaritātes rezerves īstenošanai joprojām ir svarīgi, lai labuma guvējās dalībvalstīs attiecībā uz Patvēruma un migrācijas pārvaldības regulā paredzētajiem noteikumiem par atbildību nebūtu sistēmisku trūkumu, kas varētu radīt nopietnas negatīvas sekas sistēmas darbībai. Ja šādi trūkumi tiks konstatēti, ieguldītājām dalībvalstīm savi solījumi nebūs jāpilda.

Pēc pirmā ikgadējā migrācijas pārvaldības cikla sākšanas uzlabojās datu kvalitāte un pilnīgums. Tomēr nākamajā ciklā ir jāiegulda vairāk darba[85]. Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka kvantitatīvie un kvalitatīvie dati un informācija tiek savlaicīgi paziņoti attiecīgajām ES struktūrām, it īpaši *EUAA, Frontex* un *Eurostat*, kā noteikts Patvēruma un migrācijas pārvaldības regulā. Darbam, ka tiek veikts saistībā ar jauna datu plūsmas modeļa izveidi, būtu jānodrošina vienots oficiālās Eiropas statistikas kopums attiecībā uz starptautisko aizsardzību[86]. Tas ļautu Komisijai vēl vairāk uzlabot sava novērtējuma kvalitāti un vispusību, nosakot migrācijas situāciju dalībvalstīs.

3.8. PAMATELEMENTS NR. 8 – SAGATAVOTĪBA UN ĀRPUSKĀRTAS PASĀKUMU PLĀNOŠANA

Nesenās ģeopolitiskās norises, piemēram, Tuvajos Austrumos, vēl vairāk uzsver sagatavotības un ārpuskārtas pasākumu plānošanas nozīmi. Kā vadītāji norādīja Eiropadomes 2026. gada marta secinājumos[87], ES ir gatava pilnībā mobilizēt savus diplomātiskos, tiesību, operatīvos un finanšu instrumentus, lai novērstu nekontrolētu migrācijas kustību uz ES un Eiropā saglabātu drošību. Komisija un attiecīgās ES aģentūras cieši uzrauga minētās norises un iespējamo ietekmi uz migrācijas plūsmām, arī izmantojot agrīno brīdināšanu, prognozēšanu un scenāriju modelēšanu, lai nodrošinātu situācijas apzināšanos un vajadzības gadījumā atbalstītu

[84] https://www.euaa.europa.eu/publications/practical-guide-solidarity-mechanism-part-i.

[85] Pamatojoties uz pirmo gada ziņojumu, vairākās dalībvalstīs joprojām pastāvēja būtiskas datu nepilnības, it īpaši atgriešanas, patvēruma atteikuma pārsūdzības lēmumu, uzņemšanas sistēmu, nepavadītu nepilngadīgo un nelikumīgas uzturēšanās jomā. Par nepilnīgiem datiem vai to trūkumu attiecībā uz vienu vai vairākiem rādītājiem ziņoja Bulgārija, Čehija, Francija, Horvātija, Igaunija, Itālija, Īrija, Kipra, Latvija, Luksemburga, Portugāle, Rumānija, Somija, Spānija, Ungārija un Vācija.

[86] Ir ieviests kopīgs *EUAA* un *Eurostat* projekts, lai racionalizētu statistiku par starptautisko aizsardzību. Abām struktūrām līdz 2026. gada vidum ir jāparaksta darba vienošanās, un jauno datu plūsmu piemēros no atsauces mēneša – 2025. gada jūlija.

[87] https://www.consilium.europa.eu/media/lwhk3itd/en-20260319-european-council-conclusions.pdf.

savlaicīgu un koordinētu reaģēšanu. Komisija kopā ar *EUAA* un *Frontex* iesaistās īpašā viedokļu apmaiņā ar dalībvalstīm, lai apspriestu iespējamos scenārijus un ārpuskārtas pasākumu plānošanu pie ārējām robežām[88], kā arī patvēruma un uzņemšanas jomā gadījumā, ja migrācijas plūsmas palielinātos, un lai noteiktu jomas, kurās varētu būt vajadzīgi papildu pasākumi sagatavotības uzlabošanai.

Valstu ārkārtas rīcības plānus *EUAA* līdz šim ir iesniegušas visas dalībvalstis, izņemot vienu[89]. Lielākā daļa šo plānu atspoguļo *EUAA* izstrādātās veidnes pamatelementus; tomēr plānu pilnīguma pakāpe attiecībā uz patvērumu, uzņemšanu un nepavadītiem nepilngadīgajiem atšķiras[90]. Veicot turpmākus pasākumus saistībā ar iepriekšējo stāvokli pakta īstenošanā, dažas dalībvalstis savus ārkārtas rīcības plānus jau pārskata vai papildina[91]. Dažas dalībvalstis[92] arī ziņoja par nesen veiktām vai plānotām savu dažādo ārkārtas rīcības plānu testēšanas un simulācijas mācībām.

Svarīgi uzdevumi un turpmākie pasākumi

Kopumā pakta jauno noteikumu īstenošanai ir labvēlīga ietekme uz sagatavotības līmeni Savienībā un dalībvalstīs. Komisija un *EUAA* turpina sadarboties ar dalībvalstīm, lai apzinātu labo praksi un jomas, kuras plānos būtu jāpilnveido, arī saskaņā ar Migrācijas sagatavotības un krīzes plānu. Uzlabojumi un lielāka skaidrība nāktu par labu it īpaši tādām jomām kā patvēruma procedūras un nepavadītu nepilngadīgo pārstāvju iecelšana un šo lietu veidotā darba slodze. Turklāt dažos gadījumos nav skaidrs, vai sagatavotības pasākumi (piem., loģistikas un iepirkuma sagatavošana, krājumu veidošana, apmācība vai rezerves uzņemšanas spējas) jau ir ieviesti vai tiek plānoti. Ārkārtas rīcības plānu efektivitāti uzlabotu izmērāmu robežvērtību un rādītāju noteikšana dažādiem scenārijiem un reakcijas pasākumiem. Skaidri noteiktas šo plānu aktivizēšanas un pārskatīšanas procedūras arī veicinātu to stabilitāti un efektivitāti.

Komisija aicina dalībvalstis nodrošināt, ka to plāni vajadzības gadījumā tiek papildināti, pilnveidoti vai atjaunināti, pieņemti un paziņoti *EUAA* pēc to pārskatīšanas. Turklāt dalībvalstis tiek mudinātas nodrošināt pienācīgus spēju veidošanas pasākumus un plānot darbības ārkārtas rīcības plānu testēšanai (piem., simulācijas, teorētiskas mācības vai citus stresa pārbaudes mehānismus). Dalībvalstīm arī būs jāpaziņo Komisijai un *EUAA*, vai ārkārtas rīcības plāns ir aktivizēts no 2026. gada 12. jūnija vai agrāk, ja dalībvalsts Uzņemšanas apstākļu direktīvu ir transponējusi un sākusi piemērot pirms minētā datuma[93].

---

[88] *Frontex* ir atjauninājusi Rokasgrāmatu par ārpuskārtas pasākumu plānošanu robežu pārvaldības un atgriešanas jomā – tas ir praktisks uzziņu materiāls, kas izstrādāts, lai palīdzētu aktivizēt, testēt un pilnveidot valstu ārkārtas rīcības plānus liela migrācijas pieplūduma un citu krīžu gadījumos pie ES ārējām robežām.

[89] Ungārija.

[90] Piem., Spānija, Igaunija, Francija, Latvija, Nīderlande un Austrija. Komisijas dialogos ar dalībvalstīm dažas no šīm dalībvalstīm, kā arī Polija norādīja, ka savus ārkārtas rīcības plānus pašlaik pārskata vai plāno pārskatīt un papildināt. Citas dalībvalstis norādīja, ka, ņemot vērā notiekošos leģislatīvos un administratīvos sagatavošanās darbus pakta piemērošanas sākšanai, ārkārtas rīcības plānu pārskatīšana vēl nav plānota vai ir paredzēta tikai vēlākā posmā, bet vajadzības gadījumā pasākumus tomēr varētu veikt.

[91] Piem., Nīderlande un Igaunija.

[92] Piem., Malta, Portugāle, Spānija, Francija un Itālija ziņoja par nesenām vai plānotām mācību darbībām, kas saistītas ar to attiecīgajiem ārkārtas rīcības plāniem.

[93] 2025. gada 30. jūlijā dalībvalstīm tika izplatītas kopīgas norādes par to, kā paziņot Komisijai un *EUAA* par plāna aktivizēšanu un deaktivizēšanu Uzņemšanas apstākļu direktīvā paredzētajos gadījumos.

EUAA pēc pieprasījuma dalībvalstīm sniedz tehnisko atbalstu, izmantojot strukturētu atgriezenisko saiti un mērķorientētas darbības. Atgriezeniskā saite par valstu ārkārtas rīcības plāniem līdz šim ir sniegta deviņām dalībvalstīm[94]. *EUAA* ar Komisijas, dalībvalstu un *Frontex* atbalstu un ieguldījumu sāka izstrādāt Praktisko rokasgrāmatu par ārpuskārtas pasākumu plānošanas metodiku, un to paredzēts pabeigt 2027. gadā. Praktiskās rokasgrāmatas mērķis ir sniegt dalībvalstīm strukturētus, praktiskus un operatīvus norādījumus valstu ārkārtas rīcības plānu pārskatīšanas atbalstam. Ārpuskārtas pasākumu plānošana uzņemšanas un patvēruma jomā tiks novērtēta *EUAA* daudzgadu uzraudzības programmas ietvaros. Pilna mēroga uzraudzība sāksies 2026. gada jūnijā pēc pārskatītās uzraudzības metodikas pieņemšanas, un pirmajā gadā tiks uzraudzītas trīs dalībvalstis, proti, Slovākija, Malta un Bulgārija, bet turpmākajos gados – vidēji piecas dalībvalstis.

3.9. PAMATELEMENTS NR. 9 – JAUNI AIZSARDZĪBAS PASĀKUMI STARPTAUTISKĀS AIZSARDZĪBAS PIETEIKUMA IESNIEDZĒJIEM UN NEAIZSARGĀTĀM PERSONĀM UN PASTIPRINĀTA PAMATTIESĪBU UZRAUDZĪBA

Turpinās darbs saistībā ar juridisko konsultāciju sniegšanas un pamattiesību ievērošanas uzraudzības kārtību. Gandrīz visas dalībvalstis ir tikpat kā pabeigušas pasākumus bezmaksas juridisko konsultāciju nodrošināšanai procedūras administratīvajā posmā, lai gan trešdaļai dalībvalstu vēl ir jāpabeidz vajadzīgās izmaiņas tiesību aktos[95]. Darbības ziņā lielākā daļa dalībvalstu ir izvēlējušās sadarboties ar dažādiem ārējiem partneriem, neatkarīgām aģentūrām un/vai juristiem / juridiskās palīdzības apvienībām vai NVO[96], vai nu turpinot esošo kārtību, vai ieviešot jaunu. Gandrīz visas dalībvalstis arī noslēdz pasākumus, kuri saistīti ar mehānismu pamattiesību uzraudzībai robežprocedūrās un kuros bieži vien iesaistīti valstu tiesībsargi[97].

FRA, ievērojot savus iepriekšējos norādījumus[98], ir izstrādājusi praktisku uzraudzības rīku, kurā izklāstīta vienota uzraudzības mehānismu metodika. 2026. gada aprīlī *FRA* arī nodrošināja izpratnes veicināšanas darbsemināru uzraudzības darbiniekiem vairākās dalībvalstīs[99], un publicēja ziņojumu[100], kurā izklāstīja pieredzi, kas gūta *FRA* operatīvajā

[94] Līdz 27. martam atgriezeniskā saite ir sniegta Austrijai, Kiprai, Lietuvai, Igaunijai, Nīderlandei, Maltai, Luksemburgai, Polijai un Zviedrijai.
[95] To vidū ir Austrija, Bulgārija, Grieķija, Itālija, Kipra, Latvija, Malta, Nīderlande, Slovēnija, Spānija un Zviedrija.
[96] Beļģija (NVO un Imigrācijas birojs), Bulgārija (Valsts juridiskās palīdzības birojs), Horvātija (NVO), Čehija (juridiskais birojs), Francija (NVO), Īrija (juridiskās palīdzības padome), Itālija (*UNHCR*), Lietuva (valsts garantija), Luksemburga, Polija (NVO), Portugāle (Advokātu asociācija), Rumānija (NVO), Slovākija (NVO), Austrija (*BBU* – no patvēruma aģentūras neatkarīga valdības struktūra), Slovēnija (atklāts konkurss, kas tiek gatavots ārštata darbiniekiem juridiskās palīdzības sniegšanai), Zviedrija (NVO), Igaunija (notiek iepirkums) un Latvija. Vācija, Somija, Malta un Nīderlande paļaujas uz iekšējo kārtību valdības struktūrās, kas arī ir atbildīgas par procedūrām.
[97] Austrija, Bulgārija, Čehija, Dānija, Francija (kopā ar *Contrôleur général des lieux de privation de liberté*), Igaunija, Kipra, Latvija, Lietuva, Luksemburga, Polija, Portugāle, Rumānija, Slovākija, Slovēnija, Somija un Spānija. Atšķirīgu kārtību izvēlējās šādas dalībvalstis: Īrija (patvēruma un robežprocedūru galvenais inspektors), Vācija (*Nationale Stelle zur Verhütung von Folte*r & *Deutsches Institut fuer Menschenrechte*), Nīderlande (Cilvēktiesību institūts un Nīderlandes inspekcija) un Horvātija (valdības cilvēktiesību birojs). Beļģija, Grieķija, Itālija, Malta, Ungārija un Zviedrija pasākumus vēl nav pabeigušas.
[98] https://fra.europa.eu/en/publication/2024/border-rights-monitoring.
[99] Igaunija, Latvija, Lietuva, Polija, Rumānija un Somija. Rumānijā praktiskais uzraudzības rīks tika testēts skrīninga simulācijas mācībās.
[100] https://fra.europa.eu/en/publication/2026/operationalising-pact-migration-and-asylum-hotspot.

darbā Grieķijā un Itālijā, lai nodrošinātu informāciju pakta īstenošanai saskaņā ar ES Pamattiesību hartu. *EUAA* pabeidza un izdeva praktisku rokasgrāmatu par bezmaksas juridiskām konsultācijām patvēruma procedūras administratīvajā posmā[101].

Attiecībā uz bērniem dalībvalstis koncentrējas uz pienācīgu uzņemšanas apstākļu nodrošināšanu un vecuma noteikšanas procedūru pārskatīšanu, lai pielāgotos jaunajiem noteikumiem, kas ieviesti ar Patvēruma procedūras regulu, it īpaši pienākumam piemērot daudzdisciplīnu pieeju, iesaistot kvalificētu speciālistu grupas[102]. Īpašie noteikumi un konkrētie aizsardzības pasākumi, kas saistīti ar bērniem, ieskaitot nepavadītus nepilngadīgos, pēdējoreiz tika apspriesti īpašās ekspertu grupas ikgadējā sanāksmē 2025. gada novembrī un Patvēruma jautājumu darba grupā 2026. gada martā. *EUAA* apmācību modulis par bērniem patvēruma procesā tika pārskatīts 2025. gada oktobrī. Praktiskajā rokasgrāmatā par vecuma noteikšanu[103] ir sniegti visaptveroši norādījumi vecuma noteikšanā iesaistīto iestāžu un speciālistu atbalstam gadījumā, kad radušās šaubas par norādīto vecumu. *EUAA* 2026. gada martā publicēja arī Ziņojumu par vecuma noteikšanas praksi[104]. Ziņojumā ir atspoguļota vecuma noteikšanas prakse, metodes, aizsardzības pasākumi un lomas ES+ zonā 2025. gadā, aptverot arī plānotos vai pašlaik īstenotos pielāgojumus saistībā ar pakta īstenošanu, un apzinātas tendences un daudzsološa prakse. *EUAA* valde martā pieņēma Praktisko rokasgrāmatu par bērna labākajām interesēm[105]. *FRA* atjaunina 2014. gada Rokasgrāmatu par bērniem, kuriem liegta vecāku gādība[106].

Lai identificētu neaizsargātību, *EUAA* 2025. gada novembrī pārskatīja apmācību moduļus par dzimumbalstītā vardarbībā cietušajiem un 2026. gada februārī – par pieteikuma iesniedzējiem ar atšķirīgu seksuālo orientāciju, dzimumidentitāti, dzimumsocialitātes izpausmi un dzimumpazīmēm. Jaunajā skrīninga rīkkopā ir iekļauts arī pielikums par sākotnējo neaizsargātības pārbaužu veikšanu, un šim nolūkam ir nodrošināta īpaši pielāgota apmācība[107]. Attiecībā uz atgriešanu *Frontex* sadarbībā ar citām ieinteresētajām personām izstrādā mobilo lietotni darbam ar neaizsargātām grupām, arī neaizsargātības pārbaudes veikšanai.

Svarīgi uzdevumi un turpmākie pasākumi

Dalībvalstīm, kuras vēl nav noteikušas kārtību bezmaksas juridisko konsultāciju sniegšanai administratīvajā posmā[108] vai mehānismu pamattiesību ievērošanas uzraudzībai robežprocedūrā[109], tas būtu jāizdara pēc iespējas ātrāk. Visām dalībvalstīm būtu jārisina visi neatrisinātie jautājumi, kas saistīti ar pietiekama finansējuma, personāla un apmācības

[101] https://www.euaa.europa.eu/publications/practical-guide-free-legal-counselling.
[102] Daudzdisciplīnu procedūra ir ieviesta tikai dažās dalībvalstīs: Austrijā, Francijā, Vācijā, Horvātijā, Lietuvā, Itālijā, Norvēģijā, Portugālē un Zviedrijā.
[103] https://www.euaa.europa.eu/publications/practical-guide-age-assessment-0.
[104] *EUAA:* "Vecuma noteikšanas prakse ES+ valstīs", https://www.euaa.europa.eu/publications/age-assessment-practices-eu-countries-0.
[105] https://www.euaa.europa.eu/publications/practical-guide-best-interests-child, *EUAA:* "Praktiskā rokasgrāmata par bērna labākajām interesēm saistībā ar starptautisko aizsardzību".
[106] Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra: "To bērnu aizbildnība, kuriem liegta vecāku gādība", https://fra.europa.eu/en/publication/2014/guardianship-children-deprived-parental-care.
[107] *EUAA* apmācība: "Neaizsargātība Migrācijas un patvēruma paktā", https://www.euaa.europa.eu/training-catalogue/vulnerability-pact-migration-and-asylum.
[108] Kipra, Grieķija, Ungārija, Igaunija, Latvija un Itālija.
[109] Beļģija, Ungārija, Itālija un Malta.

nodrošināšanu, un jānosaka skaidrs atbildības un pārskatatbildības sadalījums (ja šī loma ir sadalīta starp vairākiem dalībniekiem, būtu jāizraugās skaidrs vadošais dalībnieks). Pēc *FRA* 2024. gada decembra norādījumiem par mehānisma izveidi tā tagad gatavo metodiskus norādījumus, lai atbalstītu turpmāko uzraugu darbu.

Dalībvalstīm būtu jāpastiprina centieni uzlabot aizbildnības sistēmu, lai nodrošinātu nepavadītiem nepilngadīgajiem pieejamo pārstāvju savlaicīgu iecelšanu un pienācīgu skaitu, bērnu tiesību ievērošanu, ieskaitot piekļuvi izglītībai un veselības aprūpei, un bērnu aizsardzības pasākumus saistībā ar uzņemšanu, robežprocedūrām un aizturēšanu. Daudzu dalībvalstu sistēmās tas nozīmē sazināšanos ar dažādiem dalībniekiem un iestādēm, piemēram, bērnu labklājības dienestiem. Tāpat dalībvalstīm ir jāpastiprina sagatavošanās pasākumi, lai nodrošinātu, ka tās var īstenot daudzdisciplīnu pieeju vecuma noteikšanai, arī pie robežām.

3.10. 10. PAMATELEMENTS – PĀRMITINĀŠANA, IEKĻAUŠANA UN INTEGRĀCIJA

Savienības divgadu pārmitināšanas un humanitārās uzņemšanas plānā 2026.–2027. gadam, ko Padome pieņēma 2025. gada 18. decembrī[110], ir izklāstīts Savienības pirmais divgadu koordinēto pārmitināšanas un humanitārās uzņemšanas centienu cikls. Pamatojoties uz deviņu dalībvalstu brīvprātīgiem solījumiem, plānā ir paredzēta 10 430 drošu un likumīgu ceļu nodrošināšana personām, kurām nepieciešama starptautiskā aizsardzība, divu gadu periodā, pastiprinot sadarbību ar svarīgām trešām valstīm, kas uzņem pārvietotos iedzīvotājus. Plāns, kas sagatavots, apspriežoties ar Pārmitināšanas un humanitārās uzņemšanas augsta līmeņa komiteju, ņemot vērā dalībvalstu ieguldījumu un *UNHCR* globālo vajadzību novērtējumu, stājās spēkā 2026. gada 11. janvārī. Lai atbalstītu plāna īstenošanu, *EUAA* ir pabeigusi atjaunināt savus apmācību moduļus par papildu kanāliem un par atlases posmu pārmitināšanas un humanitārās uzņemšanas kontekstā.

Likumīgi ceļi uz trešām valstīm arī veicina efektīvu migrācijas pārvaldību un migrantu integrāciju. Vīzu stratēģijā[111] un 2026. gada janvāra Ieteikumā par talantu piesaistīšanu inovācijai[112] ir izklāstīts jauns vīzu politikas satvars un sniegti ieteikumi, kā padarīt Savienību pievilcīgāku augsti kvalificētiem profesionāļiem, studentiem, pētniekiem un inovatīviem uzņēmējiem, lai atbalstītu Savienības konkurētspēju globālā kontekstā. Komisija arī izveidoja platformu "Talantu piesaistīšana inovācijai", kuras pirmā sanāksme tika organizēta 2026. gada martā, bet otrā ir paredzēta 2026. gada jūnijā.

Vairākas dalībvalstis savos valsts īstenošanas plānos norādīja, ka ir vairāk jāiegulda integrācijas pasākumos vai jānodrošina tiem turpmāks atbalsts, arī attiecībā uz valodas apguvi un pilsonisko integrāciju, un jāatbalsta integrācija darba tirgū, atvieglojot kvalifikāciju atzīšanu un prasmju validēšanu. Šis darbs turpinās, un dažādas dalībvalstis apzina un novērtē turpmākās vajadzības un izvērš reformas[113]. Kopš 2025. gada novembra vēl viena dalībvalsts ir pieņēmusi

[110] Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2025/2628 (2025. gada 18. decembris) par Savienības pārmitināšanas un humanitārās uzņemšanas plānu (2026–2027).
[111] Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei par ES vīzu politikas stratēģiju (COM(2026) 43 final).
[112] Komisijas Ieteikums (ES) 2026/311 (2026. gada 29. janvāris) par talantu piesaistīšanu inovācijai.
[113] Austrija, Beļģija, Igaunija, Čehija un Latvija pielāgo esošās sistēmas un pievieno jaunus komponentus. Portugāle veic sistēmisku reformu.

plašāku integrācijas stratēģiju[114]. Dažas dalībvalstis koncentrē savus centienus uz konkrētiem integrācijas aspektiem, piemēram, valodu kursiem vai pilsonisko apmācību, vai izstrādā ar integrāciju saistītus IT rīkus[115]. Eiropas Integrācijas tīkla 2025. gada decembra sanāksmē galvenā uzmanība tika pievērsta problēmām un labai praksei, lai nodrošinātu, ka migranti, kas saskaras ar vairākiem šķēršļiem integrācijai darba tirgū (piem., starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēji un saņēmēji, neaizsargātas migrantes), var ātri un ilgtspējīgi piekļūt nodarbinātībai un ar nodarbinātību saistītai apmācībai.

Svarīgi uzdevumi un turpmākie pasākumi

Tagad galvenā uzmanība tiek pievērsta Savienības pārmitināšanas un humanitārās uzņemšanas plāna 2026.–2027. gadam īstenošanai. Komisija ir gatava atbalstīt dalībvalstu centienus. Pēc 2026. gada vasaras tiks sasaukta Pārmitināšanas un humanitārās uzņemšanas augsta līmeņa komiteja, lai ar dalībvalstīm un attiecīgajām ieinteresētajām personām apmainītos ar informāciju par ES plāna īstenošanu.

Integrācijas atbalsta pasākumu vispusība un kvalitāte dalībvalstīs joprojām ir ļoti atšķirīga. Vairākām dalībvalstīm ir jāpastiprina centieni, lai novērstu nepilnības saistībā ar piekļuvi bezmaksas integrācijas pasākumiem[116], arī valodu apguves un pilsoniskās ievirzes kursiem, kas visās dalībvalstīs vēl nav pieejami, atbalstu integrācijai darba tirgū, arī ar nodarbinātību saistītai apmācībai un nodarbinātības dienestu piedāvātajiem pakalpojumiem, un piekļuvi kvalifikāciju atzīšanas un prasmju validēšanas procedūrām. Ir svarīgi pāriet no neregulāriem, projektu pieejā balstītiem pasākumiem uz strukturālu integrācijas atbalstu[117] un solījumu izpildi, veicot konkrētas darbības[118]. Lai palielinātu sava atbalsta efektivitāti, dalībvalstīm būtu jāveicina vienmērīga pāreja no starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējiem paredzētiem agrīnas integrācijas pasākumiem uz saņēmējiem paredzētiem pasākumiem. Tām būtu arī jāveic pasākumi, kas pielāgoti konkrētām vajadzībām, un jānovērš šķēršļi sievietēm un bērniem vai konkrētām grupām, piemēram, personām ar psihoemocionālās veselības aprūpes vajadzībām[119]. Komisija ir gatava arī turpmāk sniegt norādījumus dalībvalstīm par to, kā pēc iespējas labāk izmantot ES integrācijas fondus, piemēram, *AMIF*, Eiropas Sociālo fondu Plus (ESF+) un Eiropas Reģionālās attīstības fondu, arī apmainoties ar labu praksi[120].

4. SECINĀJUMS

Progress, ko dalībvalstis, ES iestādes un aģentūras un citas ieinteresētās personas jau ir panākušas pārejas periodā pirms pakta pilnīgas piemērošanas sākšanas jūnijā, ir ievērojams. Tomēr, ņemot vērā uzdevuma mērogu un sarežģītību un to, ka tajā ir iesaistīti daudzi – gan iekšēji, gan ārēji – dalībnieki, problēmas joprojām pastāv. Mēs atrodamies posmā, kurā

[114] Kipra. Līdz 2026. gada martam visas dalībvalstis, izņemot Ungāriju un Rumāniju, ir pieņēmušas migrantu integrācijas stratēģijas valsts vai reģionālā līmenī. Itālija pašlaik gatavo sava valsts integrācijas plāna atjauninājumu.
[115] Piem., Čehija un Igaunija.
[116] Piem., Bulgārija, Horvātija, Rumānija, Slovākija un Polija.
[117] Piem., Grieķija, Horvātija, Slovākija, Rumānija un Ungārija.
[118] Piem., Bulgārija.
[119] Sk. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52025SC0162.
[120] To varētu darīt, izmantojot ESF+ Migrantu integrācijas prakses kopienu. https://socialinnovationplus.eu/cop/migrant-integration/.

dalībvalstīm ir jāvirza uz priekšu valsts reformas un par prioritāti jānosaka tādu jaunu procedūru un infrastruktūras izveide, kas vajadzīgas pakta darbībai. Konkrēti, jūnijā ir jābūt ieviestai jaunajai *Eurodac* sistēmai, skrīningam un obligātajām robežprocedūrām, pasākumiem jauno atbildības noteikumu piemērošanai un vajadzīgajiem pielāgojumiem valstu tiesību aktos. Tagad ir pienācis laiks novērst atlikušās nepilnības. Komisija un ES aģentūras joprojām ir apņēmības pilnas palīdzēt dalībvalstīm sekmīgi un savlaicīgi īstenot jauno satvaru.

Lai nodrošinātu līdzsvaru starp paktā noteikto solidaritāti un taisnīgu atbildības sadali, Komisija arī veic darbu, kas saistīts ar solidaritātes rezerves līdzsvarotu sadalījumu un tās darbības sākšanu iespējami drīz pēc pakta pilnīgas piemērošanas sākuma. Lai pakts darbotos, ir vajadzīga solidaritātes mehānisma efektīva darbība. Visām dalībvalstīm ir jāsniedz ieguldījums solidaritātes mehānismā saskaņā ar Patvēruma un migrācijas pārvaldības regulā noteiktajiem pienākumiem, un Komisija veiks vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka visas dalībvalstis šos pienākumus ievēro. Turklāt Komisija jūlijā un vēlreiz oktobrī novērtēs, vai pašreizējā prakse attiecībā uz piemērojamajiem pārsūtīšanas noteikumiem joprojām pastāv un tādējādi rada sistēmiskus trūkumus, kuri varētu izraisīt nopietnas negatīvas sekas Patvēruma un migrācijas pārvaldības regulas darbībai.

Pēc jūnija dalībvalstis, Komisija un ES aģentūras turpinās darbu, lai kopīgi nodrošinātu, ka visi jaunās Eiropas migrācijas sistēmas elementi ir pilnībā ieviesti un efektīvi darbojas. 2026. gada oktobrī Komisija sāks otro ikgadējo migrācijas pārvaldības ciklu, cita starpā nākot klajā ar ikgadējo patvēruma un migrācijas ziņojumu, kurā tiks sniegts visaptverošs pārskats par patvēruma un migrācijas situāciju ES un novērtēta migrācijas situācija, ar ko saskaras dalībvalstis.